

Izdaja Okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi v Trbovljah — Urejuje in odgovarja uredniški odbor — Odgovorni urednik: Stane Suštar — Tiska Tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani — Naslov uredništva in uprave: »Zasavski vestnik«, Trbovlje I, uprava rudnika — Telefon št. 54 — Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah številka 614-17-146. — Lest izhaja vsak četrtek — Letna naročnina 300 din., polletna 150 din., četrtletna 75 din., mesečna 25 din. — Posamezna številka 5 din., na 6 straneh s din. na več 10 din. — Rokopisi morajo biti v uredništvu najkasneje vsako nedeljo dopoldne in se ne vračajo

Naj živi Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije

»KJER IMAMO ZAVESTNO DELOVNO SILO NAŠEGA DELAVSKEGA RAZREDA, BIROKRATIZMA NE BI SMELO BITI«

MARINKO

V Ljubljani se je začel v soboto, 25. aprila IV. kongres OF — SZDL Slovenije. Takoj ob začetku je kongres počastil spomin pokojnega prvega sekretarja OF Borisa Kidriča. Delegati so položili na grobnico herojev venec. Uvodne besede je spregovoril predsednik SZDL tov. Josip Vidmar. Za njim je govoril tovariš Miha Marinko o

vlogi Socialistične zveze delovnega ljudstva. Za njim je povzel besedo še tovariš Boris Kraigher, nato pa je sledila drugi dan kongresa živahna diskusija. — V času, ko se naš list metira, kongres še traja. Zato bomo v prihodnji številki našega tednika še poročali o naših bodočih nalogah, ki jih je kongres sprejel.

da ga vodi za seboj v tem razvoju. To še posebej velja v naši stvarnosti danes, ko je naš delavski razred vodilen političen faktor kot nosilec socialistične preobrazbe, organiziran na gospodarski osnovi v asocijacije svobodnih proizvajalcev.

To seveda ne pomeni izolacije naših političnih organizacij v teh centrih od onih v kmečkem podeželju, temveč postavlja potrebo čim večje politične in kulturne pomoči, ki bi jo morale dati mestne organizacije podeželskim.

Smisel preobrazbe OF v Socialistično zvezo je ravno v tem, da ni »socialistična« samo za mesto. Ona je dolžna obravnavati probleme socialističnega upravljanja, ekonomsko-družbene odnose v svojih vrstah in svojemu članstvu pomagati, da bo znalo čim pravilneje uveljavljati svoje pravice in razvijati svoje sposobnosti v družbenem upravljanju ne samo v mestih in industrijskih centrih, marveč tudi na deželi.

Ker je težišče kompetenc družbenega upravljanja že šlo na osnove družbene edince-podjetja in komunne, je prav, da se vsaj na kratko zamislimo v probleme naših okrajev, mest in industrijskih centrov.

Na koncu svojega poročila je tovariš Miha Marinko govoril še o vlogi in nalogah sindikatov ter nalogah komunistov. Dejal je:

Komunisti se morajo res izkazati za komuniste. Bogatiti morajo svoje znanje zato, da ga posredujejo širokim množicam delovnih ljudi, da bodo s svojim nasvetom in primerom zaslužili zaupanje, da se uče na izkušnjah boja, da vzbujajo v najširših množicah ustvarjalno iniciativo za uresničenje socialističnih ciljev.

Referat tovariša Mihe Marinka

Tovariš Miha Marinko je na kongresu govoril o vlogi Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije v družbenem upravljanju v gospodarstvu. Med drugim je tovariš Miha Marinko dejal:

Naše organizacije niso dovolj razpravljale o duhu našega novega gospodarskega sistema in se niso trudile, da tolmačijo in pojasnjujejo delovanje elementov gospodarske zakonitosti, temveč so preveč zaupale v to, da bodo praktične izkušnje v gospodarstvu same po sebi vzgojile potrebno zavest pri ljudstvu. Zaradi tega so v naših organizacijah, ko so obravnavale plan dela in naše gospodarske naloge, prišli čistokrat do izraza samo lokalni sebični interesi.

Tovariš Miha Marinko je govoril v naslednjem o velikih socialnih izdatkih, katerimi je naša skupnost preobremenjena. Ti izdatki so: štipendije, socialno zavarovanje, plače učencev v gospodarstvu, otroške doklade itd.; vse to ni doprineslo k povečanju socialistične zavesti, temveč je delovalo celo v nasprotnem smislu. Ko je tovariš Miha Marinko govoril o potrebi nadaljnje izpopolnitve našega gospodarskega sistema, je poudaril, da je predvsem nujno, da odstranimo vse te anomalije v dosedanjem načinu zbiranja

viškov dela. Dosedanji administrativni način določanja akumulacijskih stopenj in fondov direktno zavaja vodstva podjetij, da z raznimi realnimi in nerealnimi argumenti prepričujejo višje organe o potrebi zmanjšanja obvez proti skupnosti. Iz tega izvirajo razne špekulacije, ki so škodljive za družbo in onemogočajo bitko za zmanjšanje proizvodnih stroškov in za izboljšanje produktivnosti dela, ker delovni kolektivi niso zadostno nagradjeni za svoje stvarne uspehe. Take in podobne anomalije vodijo do trenj, do nezadovoljstva in konfliktov med delovnimi kolektivi, kar spet škoduje zdravemu delavskemu samoupravljanju. — Ko je tovariš Miha Marinko govoril o neenakomernem razvoju proizvodnih sil in produktivnosti dela med raznimi oblastmi v notranjosti države, je naglasil, da mora skupnost pomagati razviti zaostalih krajev. Skromna sredstva, s katerimi razpolagamo, moramo skrbno porazdeliti. Za kriterij moramo vzeti gospodarski račun, ki bo najbolje pokazal, kje bodo vložena sredstva dala najprej največje in najkoristnejše uspehe in plodove.

Tovariš Miha Marinko je nato govoril o težavah, ki nastajajo pri nadaljnji izpopolnitvi socialističnega gospodarskega sistema in opozoril na škodljive metode birokratskega reševanja nekaterih gospodarskih vprašanj.

Organizacije Socialistične zveze imajo še mnogo dela

Tudi glede organizacije in upravljanja ni odprt samo še problem »Gradisa«, ki kljub intervenciji izvršnega sveta ni mnogo napredoval v principalni rešitvi svojega problema upravljanja, ali pa problem upravljanja na železnici. To sta brez dvoma dva težja problema. Obstaja pa še vrsta drugih in novi se bodo še porajali. Cetudi na splošno lahko rečemo, da se je delavski razred kot celota izkazal zrelega in sposobnega za svojo misijo, se organizacije Socialistične zveze ne smejo vdati samozadovoljstvu, ker imajo še mnogo, mnogo dela v področju delavskega upravljanja v ožjem smislu, zlasti pa bodo imele važno nalogo v razvijanju sposobnosti svetov proizvajalcev v komunah in višjih organih oblasti, kjer bo problematika mnogo širša in jo bo treba kompleksno obravnavati.

Odpravljanje ostankov birokratizma je torej merilo aktivnosti Socialistične zveze in zrelosti delovnih kolektivov ter oblastvenih organov komunne.

Zavedati se moramo, da so mesta in komunne industrijskih centrov odločilna za socialistično preobrazbo vse družbe, torej tudi za kmetijsko podeželje, ker mu bodo služila za vzor v vsakem pogledu. Zato je neizmerno važno, da posvetimo vso pažnjo in pomoč tem centrom, da se preobrazijo v prave socialistične edince naše družbe. Ves zgodovinski razvojni proces sam dokazuje, da mesto prednjači podeželju,

Pozdrav ob pivem maju

PRVI MAJ NEKDAJ IN DANES

NEKAJ SPOMINOV IZ MLADIH LET

Letos bo zavedno delavstvo širom po svetu že 64. praznovalo največji mednarodni delavski praznik 1. maj.

Leta 1889 je II. Socialistična internacionala sklenila, da se naj za vse delavce na svetu določi en dan v letu, in to 1. maj, kot dan protesta proti brezpravnosti in nezdružnim socialnim in gospodarskim razmeram, v katerih je takrat živelo delavstvo po vsem svetu. Istočasno naj bi veljal 1. maj kot dan skupnih borbenih manifestacij in zahlevo po najelementarnejših svobodnih in pravicah za vse delavstvo.

MOJ PRVI »PRVI MAJ«

Ni lahko opisati danes, s kakšnimi občutki smo pričakovali 1. maj pred 50 leti — zlasti mi na podeželju, kjer ni bilo industrije in kjer je neomejeno vladal kler. Ta je kakor drugod tudi pri nas izrbaljal vsa sredstva in grožnje s peklom, samo da bi preprečil udeležbo na proomajskih proslavah v bližnji Gorici in preprečil širjenje socialističnih nauk na vasi. Kakor posod drugod, se tudi pri nas ni reakciji posrečilo prikriti resnico pred lažjo. Socialistični nauk je prodiral tudi med nas in že leta 1903 se nas je zbralo nekaj delavcev, ki smo skromno in tiho šli v Gorico, da bi videli, kakšne so pravzaprav te proomajske proslave, o katerih nam

je reakcija pripovedovala vse mogoče reči. Videli smo to proslavo in nismo bili razočarani! Narobe, vrnilo smo se naučeni, polni novih občutkov in borbenih misli za zmago pravice nad krivico.

Leta 1904 smo bili za proslavo že bolj pripravljeni in nismo več šli v Gorico tiho in neopaženo, temveč že v sprevedu z rdečimi papirnatiimi nageljčki in godbo na čelu ter se kot skupina udeležili povorke in manifestacijskega zborovanja na Katarinjevem trgu, kjer sta govorila dva govornika, v italijanskem in slovenskem jeziku. Slovenski govornik je bil starosta jugoslovanske socialno demokratične stranke tov. Karel Kordelič iz Ljubljane. Besede govornikov smo z oso pozornostjo poslušali; navdušenost in prepričanje, da smo na pravi poti, je v nas narasčalo. Godbe so ta dan nenehno igrali, pevcu so peli Internacionalo, marseljezo in druge socialistične pesmi in skladbe. Ničde od nas ni mislil na to, če bo jutri odpuščjen z dela ali pa policijsko preganjan. Vrnili smo se domov veliko bolj prežeti z idejo socializma in pripravljeni za nadaljnjo borbo proti izkoriščevalcem.

KAKO JE TRST, NAPREDNO DELAVSKO MESTO, PROSLAVLJAL

Pravo in nepričakovano veliko proslavo sem doživel v Trstu leta 1906, kjer je bilo socialistično gibanje zelo razvito in borbeno. To leto niso praznovali 1. maj samo delavci iz ladjedelnice, tovarn, proste luke in drugi, ta dan so bile zaprte tudi vse trgovine, gostilne in kavarne, celo cestna železnica ni obratovala. Bil je popoln praznik, ne da bi s tem zgubil spoj revolucionarni in mednarodni značaj. Buržuji so se, kakor vedno, umaknili iz mesta v strahu pred »neredi«, ki jih bodo baje delavci pozročili. Reakcija je vsako leto pred prvim majem širila razne alarmantne vesti, kaj vse bodo delavci ta dan zrušili in požgali. Manifestacijska povorka z godbami in rdečimi zastavami je bila mogočna in nepregledna. Vsi manifestanti so nosili rdeče nageljčke in trakove z napisom: »1. maj« in s pesmijo korakali na zborovalni prostor na Trgu sena, kjer so bile že postavljene tri tribune za govornike, in sicer ena za italijanskega, druga za slovenskega in tretja za nemškega govornika. Vsi trije so govorili istočasno in razvijali ene in iste misli, kar je bil nazoren dokaz internacionalne v praksi. Proomajske manifestacije v Trstu so

bile že zaradi južnjaškega temperamenta bolj borbenega in živahnega značaja, kakor na severu.

Doživeti na teh manifestacijah smo prenašali na svoja delovna mesta in domove ter s tem utrjevali razredno zavest. S političnimi, sindikalnimi in prospektivnimi organizacijami smo priborili znatne uspehe na političnem in gospodarskem polju, saj so bile pred prvo svetovno vojno gospodarske, socialne in politične razmere za delavce v Trstu (Nadaljevanje na 3. strani)

OBVESTILO

Vsem naročnikom, bralcem, sodelavcem in prijateljem »Zasavskega vestnika« sporočamo, da je ta številka našega lista dvojnja ter stane v kolportaži 10 din. Zaradi tehničnih zadržkov bo prihodnja številka »Zasavskega vestnika« izšla šele v sredo, 13. maja. Ta ovira je nastala zaradi tega, ker moramo tiskarno premenjati. Naš tednik se v prihodnje ne bo več tiskal v tiskarni »Ljudske pravice« v Ljubljani, marveč v Mariborski tiskarni. Kljub nekoliko večjim stroškom bo cena »Zasavskega vestnika« ostala ista kot doslej.

Uredništvu in upravi našega glasila sta prepričana, da bo naš list ostal kljub premeni tiskarne grafično na isti višini kot doslej.

Hkrati opozarjamo vse stare in nove naročnike, ki so poravnali naročnino za »Zasavski vestnik« za leto 1952 in 1953, da bo nagradno žrebanje našega lista za take naročnike v nedeljo, 3. maja ob 10. uri dopoldne na vrtu rudniške restavracije v Trbovljah, ob neugodnem vremenu pa v dvorani tega gostišča. Želimo, da pride na žrebanje »Zasavskega vestnika« čimveč naročnikov našega lista.

Ker za naše naročnike ne bomo uporabljali števil, marveč samo imena naših naročnikov — kakor smo o tem že pisali v prejšnji številki — bomo imena izžrebanih, ki dobijo razpisane nagrade »Zasavskega vestnika«, objavili v naslednji številki našega glasila.

Torej današnja številka našega lista je dvojnja — prihodnja pa bo izšla v sredo, 13. maja, ter bo »Zasavski vestnik« v bodoče redno izhajal vsako sredo.

Uredništvo in uprava »ZASAVSKEGA VESTNIKA«

Ob letošnjem prvem maju

Leto 1. maj slavimo v polnem zaletu borbe za zgraditev socializma, za poglobitev in razširitev resnične socialistične demokracije, za ostvareitev blaginje naših delovnih ljudi in za splošen napredek naše države. Istočasno praznujemo letošnjem 1. maj v znamenju krepitve borbenih enotnosti naših narodov, za učrstitve obrambnih sil naše države za obrambo svobode in neodvisnosti naše socialistične domovine pred napadalnim pritiskom in osvajalnimi načrti SZ in vlad vzhodnega bloka.

Ko branimo našo prostost in neodvisnost, se borimo za ohranitev miru v svetu, za razvijanje sodelovanja in sporazumevanja med narodi in državami, kar je naša Jugoslavija že lani in letošnje leto čestokrat dokazala. Sodelovanje z Grčijo, Turčijo in Avstrijo, obiski državnikov prijateljskih držav v Jugoslaviji, obiski naših predstavnikov v raznih državah, med temi najvažnejši obisk, ki mnogo pomeni za ohranjanje miru v svetu, je obisk maršala Tita v Londonu. Sodelovanje med narodi in državami je stvarni prispevek k mednarodni solidarnosti delovnega ljudstva vsega sveta in k resničnemu napredku vsega človeštva.

Prvi maj pa ima za našo domovino še drug pomen; po štirih letih krvave bitke vsega našega naroda je naše kraje že v večini osvobodila naša hrabra Ljudska armada, med njimi tudi Trst. Prav na ta mednarodni delavski praznik leta petinštirideset je bila naša svoboda že tako blizu in prinečena prostost trpečemu narodu. Te svobode so se vsi naši ljudje veselili, zlasti pa še naši bratje onstran meja, ki so bili pod fašističnim jarmom. Danes po osmih letih, ko je zmagovita JLA porazila italijanski fašizem, ta spet ponovno doživlja svojo glavo in skuša splavati na površje z najrazličnejšimi intrigami. Temu italijanskemu neofašizmu pa se pridružuje še drugi v obliki kominformističnih izživanj na en ali drug način. Delovno ljudstvo socialistične Jugoslavije, prekaljeno v dolgotrajni borbi proti fašizmu in proti vsem sovražnikom preprostega in marljivega delovnega človeka pa ne bo nikoli dopustilo, da bi kdo kratal njihove pravice. Odločno bomo stopili v vrsto borcev za mir in se še tesneje združili okrog svoje zveze z tovariši Tita, ki posebejja težnja delovnih ljudi. In v tem poštenem in pravičnem prizadevanju bodo zmagali, ker morata pravica in poštenost zmagati.

Naj živi delavski praznik vsega sveta — 1. maj!

K prazniku delovnega ljudstva čestita vsem članom, množičnim organizacijam, delovnim kolektivom in vsemu delovnemu ljudstvu okraja

OKRAJNI KOMITE ZKS TRBOVLJE

Okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi in Socialistična zveza delovnih žena ter Zveza borcev okraja Trbovlje čestitajo svojemu članstvu k prazniku dela.

Naj živi 1. maj, praznik delovnega ljudstva!

Vsem naročnikom in čitateljem ter delovnim kolektivom in dopisnikom čestitata za praznik 1. maj

Uredništvo in uprava »ZASAVSKEGA VESTNIKA« TRBOVLJE

Uzadnjih dneh po svetu

PARIZ

Na konferenci po seji sveta Atlantiskega pakta je britanski minister brez listnice Selwyn Lloyd govoril o novi sovjetski politiki. Dejal je, da bodo v zvezi s to novo sovjetsko politiko v veseljem sprejeli vsako priliko za zmanjšanje mednarodne napetosti.

Kanadski zunanji minister Lester Pearson, ki se tudi udeležuje zasedanja sveta Atlantiskega pakta, pa je izjavil, da so preizkus in dokaz sovjetske iskrivosti tri točke in sicer: podpis premirja na Koreji, sklenitev avstrijske državne pogodbe in ureditev nemškega vprašanja. Meni tudi, da je krepitve organizacije severnoatlantskega pakta vzrok, da je sovjetska vlada storila zadnje mednarodne korake.

CARIGRAD

Turški republikanski list »Dunja« piše pred obiskom ameriškega zunanjega ministra v državah Srednjega vzhoda, da pripisuje nova ameriška vlada temu delu sveta zelo velik pomen. Sovjetska zveza si je prizadevala na vse načine, da bi iz tega dela sveta izrinila zahodne države in rešenica je da so Egipt, Perzija in Irak danes sprti z Veliko Britanijo, od česar ima korist samo Moskva.

Ameriški zunanji minister Dulles se bo ob obisku verjetno razgovarjal o povečanju ameriške pomoči tem državam.

ZDA

Mnogim še nejasnim kremelskim nagibom sta postavila prejšnji teden nekak vprašanji predsednik ZDA Eisenhower in britanski ministri predsednik Churchill. Njuna govora sta sprožila precejšen odmev po svetu, dasi ponekod očitajo Eisenhowerju, da je za zdaj postavil preveč zahtev. Churchill pa je precej določeno povedal, da bi rad v osebnem pomenku spoznal Malenkova.

ZAHODNA NEMCIJA

Kanceler Adenauer se je pred kratkim vrnil iz Washingtona. Ob vrnitvi je zelo samozavestno ocenil svoje politovanje kot velik uspeh, na katerem bo skušal kotvati dobičke pri bližnjih parlamentarnih volitvah. Zahodnemski tisk poudarja, da so se ameriški voditelji s Adenauerjem sporazumeli, da ne žele nikakega sporazuma s Moskvjo na račun Nemčije. Ta stvarica je poudaril kasneje tudi Eisenhower v svojem govoru, ko je pozval Moskvo, da je med drugim za prenehanje hladnega vojne med Zahodom in zahodom dolžna privoliti v združitve Nemčije s svobodno izvoljeno vlado.

NEW YORK

Politični odbor OZN je sprejel resolucijo, ki jo je predložila mehiška vlada v zvezi z napadom kuomintanških čet na Burmo. Protol resoluciji sta glasovala le burmanski in kuomintanski predstavniki. Resolucija pravi, da se morajo tuje sile v Burmi razorožiti in internirati, ali pa takoj odstopiti iz Burme. Kuomintanske čete v Burmi pa medtem vsiljujejo nove spopade burmanski armadi.

KAIRO

Egiptovski zunanji minister Mahmud Fawzi je izjavil, da je prejel uradno poročilo, da se britanska vlada strinja s tem, da se naj bi pričela v Kairu anglo-egiptovska pogajanja o Suezu. Fawzi je izjavil, da bosta vodila britanska delegacija nekdanji poveljnik britanskih čet na Srednjem vzhodu Robertson in veleposlanik v Kairu Ralph Stevenson.

BEOGRAD

Od dne 8. marca tega leta dalje, ko je sovjetska vlada pričela s svojimi mitoljubnimi izjavami in navzpet, poudarja »Borba«, se je številno incidentov na mejah Jugoslavije z Madžarsko, Romunijo, Bolgarijo in Albanijo za dvakrat povečalo. Po podatkih obmejnih enot je bilo v času od 8. marca dalje na naših mejah 496 raznih incidentov. Ti incidenti dokazujejo, koliko so iskrene poteze sovjetske vlade in s kakšno previdnostjo mora svet sprejemati izjave Moskve. V odnosu z Jugoslavijo so Sovjetska zveza in njeni sateliti še nadalje napadalne silo.

PAN MUN JOM

V nevtralnici coni Pan Mun Joma se vrše nadaljnje zamenjave ranjenih in bolnih ujetnikov. Doseženo je bilo soglasje za nadaljnjo zamenjavo. Ob enem so bili storjeni koraki, da bi se pričeli razgovori o premirju. Kontradmiral Danilo je obvestil kitajsko-severnokorejske predstavnike, da bo zvezno poveljstvo repatriiralo tudi nedavno ujeta kitajsko-severnokorejske vojsake, ki niso bili zajeti v sporazumu.

Skupna seja okrajnega zbora in zbora proizvajalcev

Poročilo okrajnega sodišča

Na 4. seji okrajnega zbora in zbora proizvajalcev okraja Trbovlje so obravnavali vprašanja, ki je vredno o njih pisati.

Ze prvo poročilo o delu sveta za notranje zadeve, ki ga je podal predsednik sveta tov. Janez Narad, je pokazalo, s kakšnimi nalogami in težavami se borijo organi notranje uprave. Poročilo pravi, da je v letu 1952 opaziti viden porast kriminala v našem gospodarstvu in v kaznivih dejanjih zoper življenje in telo. Glavni vzrok širjenja kriminala v gospodarskih podjetjih je iskati predvsem v tem, da se je v upravo naših podjetij v preveliki meri vgnezdila škodljiva familiarnost in popuščanje proti posameznikom. Porast kriminala v kaznivih dejanjih zoper življenje in telo je pa v glavnem posledica prevelikega uživanja alkohola. Te trditve, ki jih je navedel tov. Narad, je podčrtal tudi predsednik okrajnega sodišča v Trbovljah, ki je navzočim prebral poročilo sodišča za drugo polletje lanskega leta. Največji porast je opaziti v kaznivih dejanjih zoper čast. Sodišče je imelo s temi dejanji mnogo opravkov ter se mu je posrečilo v čestih primerih doseči spravo obeh prizadetih strank. Primerov, ki se nanašajo na prestopke proti ljudskemu premoženju, je bilo 51. To niso bile večje tatvine, marveč je šlo za predmete za osebno uporabo človeka. Več primerov smo imeli v tatvini koles, raznega železa in podobno. Zanimiv je nadalje predmet, kjer se je pred sodiščem zagovarjala mati dveh otrok; navedla je, da je njen vsak mesec dodatek za otroke, za družino se pa ne briga. Celu obtožbenine čevlje je mož prodal, tako da je morala priti na sodišče v izposojenih čevljih. Zoper nesrečni alkohol govori prav tako cela vrsta preteptov s telesnimi poškodbami, zamude v službi, kjer je oškodovan posameznik in družba. Oškodovana je torej ljudska skupnost.

Pri kaznivih dejanjih zoper čast prednjačijo ženske, pri tepežih pa seveda moški. Tepejo se sorodniki, prijatelji, znanci in ljudje, ki so se srečali na raznih krajih, po navadi pa v gostilni. Vsa ta kaznivna dejanja zoper varnost življenja in telo so bila storjena v pijanosti. Družbeno še bolj nevarni primeri so pa dejanja zoper narodno gospodarstvo. Teh je bilo več in je sodišče vse prizadete najstrožje kaznovalo.

Tudi pri dejanjih zoper splošno varnost ljudi in premoženje je sodišče dognalo, da je bilo večina deliktov storjena zaradi prekomernega uživanja alkohola. Kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost ni bilo veliko, vendar je tudi pri njih opaziti majhen porast.

Kakor že poudarjeno, je pri večini kaznivih dejanj, ki jih je obravnavalo okrajno sodišče, prišlo do njih zaradi prekomernega uživanja alkohola. Tudi nekateri goljufije, tatvine in še drugi delikti so bili storjeni zato, da si pri-

zadeti pribavijo sredstva za pijančevanje. Iz vsega lahko napravimo zaključek, da je alkoholizem škodljiv za družbo in da je potrebna organizirana borba proti temu zlu.

V diskusiji so podrobno obravnavali vprašanja porasta kriminala v gospodarstvu in kaznivih dejanj, storjenih v pijanosti. Predsednik OLO Trbovlje, tov. Martin Gosak, je poudaril, da je pravilno, če se razsodbe sodišča objavijo v lokalnem listu, da pa bi jih moral časnik analizirati in navesti, zakaj je do teh kasnivih dejanj prišlo, da tako tudi s pomočjo tiska vzgojno vplivamo na prizadete in ostale.

Iz poročila sodnika za prekrške je opaziti porast prestopkov zoper javni red in mir, surovo vedenje posameznikov, pijančevanje in žalitve. Da pobijamo škodljiv pojav pijančevanja in z njim primere kriminalitete, je bilo stav-

ljeno več predlogov; med njimi je nasvet, naj oblast izda odločbo - in njeno izvajanje tudi nadzira - da mladina pod 16 let starosti nima vstopa v gostinske obrate in da se gostilničar, ki bo dajal mladoletnikom pijačo, kaznuje. Prav tako je bil iznešen predlog, da se najstrožje kaznujejo uslužbenci in gostilničarji, ki dajejo že vinjenim gostom pijačo. Isto tako so glede primerov raznih ponesverb, ki se pojavljajo v raznih podjetjih, njihovi upravniki dolžni, da vsak tak primer naznanijo oblasti in da se sklepi sodišča izvajajo, ne pa da delavski svet sklene, da se izrečena kazen zniža, kot se je to že zgodilo.

Ob zaključku seje sta okrajni zbor in zbor proizvajalcev napravila več sklepov. Sledila je seja, na kateri je okrajni zbor proizvajalcev uredil nekaj vprašanj, med njimi podelitev nagrad prosvetnim in zdravstvenim delavcem za požrvalno delo.

Gospodarske zanimivosti

Kaj nam dajejo borski rudarji?

Velikost in značaj rudnika Bora za naše gospodarstvo bomo najlažje ocenili, če izračunamo, kaj lahko kupimo za blister baker, ki ga v Boru pridobivamo. Podatki o proizvodnji tega rudnika se nanašajo na razdobje od januarja 1946 do decembra 1950. Stevilke so povzete iz »Indeksa« - mesečnega pregleda gospodarske statistike FLRJ za januar 1953.

Ako vrednost v Boru pridobljenega blister baker izračunamo na osnovi povprečnih cen, ki smo jih dosegli v zunanji trgovini pri izvozu lanskega leta, vidimo, da bi za bakreno rudo, ki smo jo nakopali v Boru od leta 1946 do 1952, nakupili sledeče množine življenjskih in drugih potrebščin: pšenice 114.804 vagonov ali masti 32.588 ali surove gume 13.420 ali surovega bombaža 9894 vagonov (iz katerega bi lahko napravili 526 milijonov metrov platna in bombažnih tkanin), surove nafte bi dobili lahko 487.661 vagonov, kamionov 26.000, traktorjev pa 30.500 itd.

Za baker, ki smo ga pridobili v Boru leta 1952, bi lahko nakupili na zunanjem trgu 16.617 vagonov pšenice ali 4470 traktorjev ali 4227 kamionov, bombaža pa 1429 vagonov (86 milijonov metrov platna in tkanin).

Po svetovnih cenah je v lanskem letu v Boru pridobljen blister baker vreden okrog 18,3 milijone dolarjev. S produkcijo Bora v letih 1946-1952 bi lahko financirali 50% vseh stroškov Jadranske magistrale Beograd-Var.

Dolžina naših cest

od tega 2300 km modernih poti

Pred vojno, leta 1938, smo imeli v naši državi 41.915 km cest. Od teh je bilo državnih cest 10.258 km, na banovinske I. reda je odpadlo 15.607 km, na ceste II. reda pa 16.050 km.

Po vojni popisujemo in merimo ceste na osnovi odločbe o kategorizaciji cest

z dne 28. decembra 1950. Naše ceste so razdeljene v štiri kategorije. V prvo kategorijo štejemo vse tiste ceste, ki držijo skozi dve ali več republik in medsebojno povezujejo važna gospodarska področja ter imajo zvezo s cestami sosednih držav; takšnih cest imamo 9.367 kilometrov. Pod ceste druge vrste sodijo vse ceste, ki držijo skozi eno republiko in imajo posebni prometni značaj za republiko ali pokrajino. Teh je v naši državi 19.702 km. Ceste tretje kategorije, ki so pomembne za en ali več okrajev ter ceste četrtega reda, ki so večinoma mestnega značaja, do danes še niso izmerjene v celoti; teh je vse-kakor največ.

Raketna orožitev ameriške aviacije

ZDA razpolagajo danes z najdovršnejšimi pripomočki za obrambo pri napadu z atomskimi bombami iz zraka. To orodje je razmeroma majhna raketa, tako imenovana »močna miš« (Mighty Mouse), ki so jo skupno z lovskimi avioni, oboroženimi z »mišjico«, pred nedavnim prikazali ameriški javnosti.

Raketa je dolga 120 cm, ima premer 7 cm, tehta pa 8 kg. To so majhne dimenzije, ker je »miš« pač istočasno

dosti močan, da sestrelji kakršnen koli bombarder, ki jih izdelujejo danes po svetu, ali pa ki se bodo pojavili v zraku v prihodnjih letih. »Miš« je bolj smrtonosno orožje kot kateri koli projekttil, ki ga izstrelji avionski mitraljez ali pa top.

Kakšno hitrost doseže ta raketa? Teh podatkov še niso objavili, vendar si jo lahko mislimo. »Miš« izdelujejo za orožitev super brzih raketnih

artiljerijsko orožje. Raketa leti z lastno močjo. Za izstrelitev in let je potreben samo enostaven in lahek katalpuz, zato je zelo pripravna za orožitev lovskih avionov.

Naboj z eksplozivom, ki se nahaja v glavi rakete, ne izgleda velik, a je za-

lovcev za borbo proti super brzim bombarderjem; raketa leti s takšno hitrostjo, da ji bombarder ne more uiti.

Če se raketa izstrelji iz lovca, ki leti z brzino 960 km na uro, potem leti izstrelček k svojemu cilju s hitrostjo 3200 km na uro ali 870 m na sekundo.

O »Rodu temnega hrasta« v Hrastniku

»Rod temnega hrasta« je postal pomembna vzgojna organizacija. V svojih vrstah vzgaja 130 pionirjev in mladincev, razporejenih v 4 družine, in 50 odraslih, volanjenih v rodovnih klubih. To je vsekakor zelo lep uspeh, če upoštevamo, da je predvojni sestrska organizacija imela komaj okoli 16 članov.

Svoje rojstvo je organizacija doživela meseca marca 1951 v Hrastniku nad Bolevino, ki je dala organizaciji ime Botrovaljki je tov. Milan Laznik, vnet planinec in obdovalec prirode.

Organizacija je imela že lansko leto lepe uspehe s prirejanjem izletov, pohodov in taboranj. Pripravila in izvedla je pohod v Dolenski Toplice in taboranj v Izlakah in Opatici.

Tudi letos ima v načrtu vrsto pohodov in taboranj. Za 1. maj se odpravlja s 30 člani na pohodu h koroskim borcem v Mežico. Pripravila nadalje propagandni tabor v

Rimskih toplicah, enomesečni tabor v Izlakah za okrog 120 udeležencev v treh izmenah, po večini pionirjev - več krajiških taborov, tako v Letušah, Portorožu in ob Millstatkem jezuru v Avstriji, polovinski tabor v Kranjski goro - Vrsniš-Trento-Bovec, polovinski tabor v Lopiškem dolino ter več daljših in krajših izletov.

Od svoje ustanovitve se organizacija bori s finančnimi težavami. Člani, tudi najmlajši, pridno nalagajo svoje prihranke za taboriške kroje, vodstvo organizacije pa se trudi okrog podjetij, da si zjprosi potreben denar za nakup šotorov. Zaukrat ima na razpolago 4 izposojene desetere, želi se pa še to leto osamosvojiti. Svajda se s proščenjem ne zadovoljujejo. Člani prav marljivo zbirajo steklo, staklenice in papir, da iz izkupička za ta material pomagajo urediti načrte svoje organizacije. Z besedo, s reklamno v kniu in s tiskom se obradajo na prijatelje, da jih podpro v tej akciji.

Hinko Vilfan:

Belo zlato

(Odlomek)

»Sladkornih stožcev ne vlivajo več,« je pojasnil Martin. »Tako pa poberejo nastali sladkorni prah,« je dejal in pokazal pripravo za vsrkavanje. »Zmlat sladkorni prah imenujemo sladkorno moko, ki vsebuje do 1% tujih primesi.«

Poslušal pa je zraven stoječi delavec. Na hrbtu je imel natiskano z belo oljnato barvo »TSCH«. Mož je bil živ okostnjak, a vdrte oči in dolgi prsti so kazali nenavadnost.

»Pri nas,« se je vmešal mož pojoče, »je sestavila sladkorna tovarna v Takovicah iz tega prahu, ki povzročila nenadne nesrečne eksplozije, že tekoče sladkorno gorivo za eksplozijske motorje. Namesto bencina in nafte se uvaja nova snov za motorje, ki ima zlasti to prednost, da sladkor izgoreva brez ostankov. Ne tako kot premog.«

Boščal je v stroje. Prav gotovo je sledil določeni misli. Čez nekaj časa je iz izpeljal na sveto. kajti dejal je nekako odsotno: »Zadnjih še je pripetilo, da je sladkorni prah, s katerim je zrak nasičen, eksploziviral. Mislili so na našo sabotažo. Komaj sem jih prepričal, da se sladkor pri obdelovanju naelektri do 1500 voltov in elektrika lahko povzroči eksplozijo že pri 30 stopinjah Celzija, dasi se sladkorni prah v zraku vname šele pri 410 stopinjah.«

Oba sta gledala začudeno. Naenkrat sta ga štela za človeka visoko iznad sebe. Trpko je nadaljeval: »Bojim se, da so si Nemci tudi ta patent prisvojili.« S samopremagovanjem je odklonil ponudeno cigareto.

»Vi ste profesor, kaj ne?« je vprašal Primož.

»Inženir,« je popravil Ceh odsotno. »Inženir kemije.«

»Ste vojni ujetnik?«

»Pravijo.«

»Ze dolgo?«

»Od leta 1939,« je pojasnil. Gledal je na stroj, da ne nastane kakšna okvara. »Da, od nenadnega vhoda Nemcev v Prago.«

Občudujoče sta ga gledala. Četrto leto že teče on pa duševno ponižan in razžaljen, telesno prikrajšan in zapostavljen, streže stroju za hrano, ki je namenjena Nemcem, njim, ki so se lotili uničiti slovanski rod, o katerem je Hitler dejal, »da je gnoj nemški kulturi.«

»Naša vojska je uživala dnevno po 50 gramov sladkorja poleg ostale hrane. Ugoden vpliv na mišičevje in srce ni izostal. A tudi športniki in telovadci se zavedajo važnosti sladke hrane, ki jo čislajo pred ostalo škrobovo. To so ogljikovi hidrati, če govorim v

nekdanjem slogu. Med sladkorjem in škrobom je bistvena razlika medtem ko se sladkor takoj spreminja v gorivo torej takoj zaleže, o škrobu tega ne morem trdit, ker se škrob v sladkor še spreminja.«

»Prosim?« je vprašal čez nekaj časa vljudno. »A tako! Da je v pesi sladkor, je prvi trdil Markgraaf. Ta učnjak je leta 1747 predložil Pruski akademiji znanosti načrt o pridobivanju sladkorja iz pese. Prusi se za to stvar niso brigali - podobno, kot se je kasneje zgodilo Mičurinu s požlahtnjevanjem sadnega drevoja. Sele leta 1799 je njegov učencec Karel Ahard predložil spolnjen načrt Frideriku VI. ljemu III. Ta se je za stvar zavzel in Ahard je začel graditi tovarno, ki naj bi pridobivala sladkor iz vrste pese, ki je vsebovala največ sladkorja. Za to so izvedeli Angleži. Ker so ti imeli izključni monopol na sladkor, ki so ga pridelovali v svojih kolonijah iz sladkorne trsa, so začutili konkurenco. Se več zmagos pesnega sladkorja nđ trsnim, izgubo tržišča, izgubo velikanskih dohodkov. Pa so poslali k Ahardu svoje ljudi, da bi ga podkupili, da ne bi zidal tovarne, da bi se zavezal da ne bo urednil svoje iznajdbe, ali pa da bi se preselil v Anglijo. Ko ni uspel niti sam angleški poslanik z milijonovolarjev, so dosegli svoj cilj: brez denarja tovarna je zgorela. Mnogo se je tedaj šušljalo.«

Ahard ni mogel več zbrati toliko

denarja, da bi na novo zidal tovarno, pa je moledeval, prepričeval mogote o koristnem in plodnem zidanju, vendar brez uspeha. In Ahard je pobral šila in kopita in odšel v Rusijo.«

Martin je prelistaval drobno knjžico z zanemarjenimi, umazanimi listi. Zgornja leva stran je bila nemarno preluknjana. Primož se je spomnil dalmatinskih ovac, ki so jih lastniki prav tako zaznamovali s preluknjanjem. Zamisljeno je kimal. Popolnoma odsoten je bil Počasaj je porival zamazani prst po lepiljivih platnicah. Ce je le kanilo na papir, se je potegnila dolga sraga za prstom. Ni prenehal. Z iztegnjenim in v Primoža uprtim levim kazalcem je dalj podarika in važnost besedam ki jih je pobiral z desnim kazalcem.

»Kaj?«

»Poslušajte! Se enkrat od kraja!« je dejal dobre volje. »Za 1 kg surovega sladkorja je potrebno: 6000 g pese, 672 g rjavega premoga, 353 g apna, 33 g koka, 0,6 g olja in maščobe, 0,04 g žvepla in 4 kvadratne centimetre platna za precejanje.«

»Zanimivo, kaj?«

»Končno - 7 kg surovin, ki nikakor niso izpod neba padle kot meteor, za 1 kg sladkorja, kaj?«

Ceh je razumel. Komaj opazno je zapotegnil ustnice in kot vrgel pogled po strojih in čez čas nadaljeval: »Sicer imajo tudi že sladkor iz lesa po Bergiusovem načinu... In sicer so začeli Rusi v Jaroslavu s tako tovarno.

Računajo na letno proizvodnjo 10 milijonov kilogramov ali 1000 vagonov sladkorja. Sedaj ne vem, kako je s stvarjo, ker sem že četrto leto odsoten.«

»Ne, ni to sahari. Ah, kje nekite! Zamejale je. Obšel je svoje stroje. Vsak gib železnih ročic je spremljal z večjim pogledom.«

»V minulih vojni so iz sladkorja delali gliceril,« je dejal vrnivši se Ceh. Zamahnil je z roko, zadržal občutke in pojasnil: »So pač potrebovali gliceril za vojne svrhe.« Da pa je bilo ljudstvo zaradi tega prikrajšano na hrani, je iz previdnosti zamočal. Se mu bo že v butici posvetilo, si je mislil Strešel je z glavo in porinil spodnjo čeljust naprej, »Kemija je še v povojih,« je obetajoče znil. Na mah je spet stisnil ustnice ter srečo napel desno trepalnico. O, kako bi rad delal, kako rad varil in mešal po retortah in poskuša najti duška svoji neučakanosti!

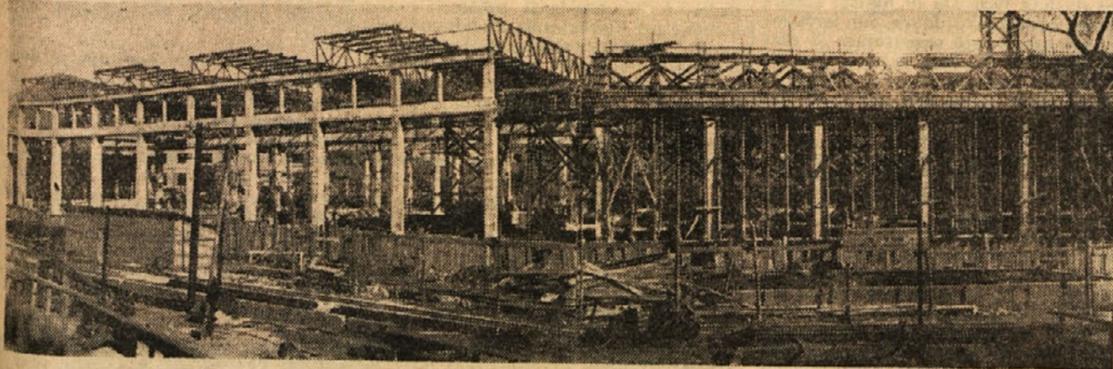
Akoravno je imel potek postopka predelave sladkorne pese v mezinu, je vendar slutil, da je še velik nevednež. Posebno sedaj, ko je že nekaj let odtrgan od znanstvenega dela, od svobodnega vrtenja po vseh mogočih pripomočkih. Z vsaj v tistih časih - da, v tistih časih, ko je bil še človek, ni imel nikoli mirnega spanja iz strahu, da ga ne bi kdo prehitel v delu. Kako je takrat zavidal tiste v Takovicah, ki so prišli na to, da je mogoče eksplozijo naelektrnega sladkornega prahu.

Za 1. maj bo dala Strojna tovarna »Miha Marinko« v Trbovljah V PROMET SPET TRI NOVE IZDELKE

V Trbovljah raste velika moderna tovarna rudarskih strojev »Miha Marinko«, ki bo predvideno v celoti dograjena leta 1954. Lanskega avgusta je tovarna dobila načrte za veliko montažno dvorano, ki je sedaj v gradnji ter bo 209 metrov dolga in 44 metrov široka. Do letošnjega 1. avgusta jo hočejo do polovice skonstruirati in se vanjo vseliti. Z gradnje te dvorane hitijo; to

visno tudi od posebnosti materiala, ki se naklada. Glavna zasluga za konstrukcijo in izgradnjo te nove nakladalne priprave gre vsekakor tov. Valentinu Osredkarju, večkratnemu novatorju in racionalizatorju tovarne »Miha Marinko«, ki je načrtom tega stroja v zadnjih dveh letih posvetil vso skrb ter delal tudi poskuse na miniaturnem prototipu nove

pa bodo prišli v uporabo tudi v rudnikih naše države. Navidezno enostaven verižni transporter pa zahteva izredno kvaliteten material, dolgotrajno preizkušeno in vestno obdelavo. V Strojni tovarni »Miha Marinko« so se že več mesecev ukvarjali s tem problemom ter je uspelo prebrskati vse nastajajoče težave. Kolektiv tovarne je izdelal tudi za ta stroj potreben prototip, ki je ena-

Gradnja Strojne tovarne »Miha Marinko« v Trbovljah

je velike važnosti za dvig proizvodnje tovarne, ker je njen družbeni plan za letošnje leto za 50% večji kot lani. Gradbeno podjetje »Betone«, ki gradi nove objekte te tovarne, si je zagotovilo potrebno število delavcev in je upati, da bo izgradnja tovarne potekala po izdelanem načrtu.

Ce upoštevamo težkoče, ki jih je imela ta nova strojna tovarna v Trbovljah pri svoji izgradnji in povečanju svojih objektov, bo uspeh njenega prizadevanja še toliko večji — naša rudarska industrija bo pa z izgradnjo tovarne »Miha Marinko« zadobila še večje možnosti za dvig svoje produktivne kapacitete z izdelavo različnih rudarskih strojev, ki jih bomo izdelovali doma v tovarni »Miha Marinko«, smo jih pa morali še do nedavnega uvažati za dragocene devize iz tujine.

Za letošnji 1. maj je kolektiv Strojne tovarne »Miha Marinko« v Trbovljah pripravil tri nove strojne izdelke, ki so za naše jugoslovanske rudnike velikega pomena. Tak proizvod je n. pr. mehanični nakladalec, ki se bo uporabljal za mehanično nakladanje premoga in rud v rudniških jamah, v njihovih depojih, za nakladanje premoga in rud v železniške vagonne itd. Podobnih konstrukcij iz inozemstva smo imeli v naši državi že dosti, vendar niso ustrezale v zadostni meri našim posebnim prilikam. Prednost nakladalne naprave, ki jo bo dala na trg tovarna »Miha Marinko«, je pa v tem, da je lažje konstruirati in je okretnejša in bolj priročna za uporabo v ozkih hodnikih naših rudnikov. Storitve te domače nakladalne priprave za premog in rudo je 60—80 ton na uro, kar pa je seveda od-

nakladalne priprave. Njegovo zamisel bo tovarna sedaj uresničila. Prve poskuse s tem strojem bodo napravili še pred 1. majem t. l., nato pa bo tovarna začela s serijsko izdelavo novega mehaničnega nakladalca.

Druga nova pridobitev tovarne »Miha Marinko« je tako imenovani »udarni mlin«, ki služi za drobljenje vseh vrst materiala in kamenin. Tudi ta izdelek je v naši državi novost in ga doslej še nismo producirali pri nas, ker je bil monopol inozemskih strojnih tovarn. Udarni mlin tovarne »Miha Marinko« je tehnično najdovršenejši produkt tega podjetja. Uprava tovarne, njen konstrukcijski biro in ostali so se že dalj časa ukvarjali z vprašanjem drobljenja različnih rud in kamenin, specifično za naše domače prilike. Konstrukcija takega stroje je uspela in tako bo tovarna »Miha Marinko« začela tudi pri udarnih mlinih s serijsko proizvodnjo, ki jih ne bomo uporabljali samo v naših rudnikih, marveč tudi v ostalih podjetjih, med njimi v kamnolomih, gradbenih podjetjih itd. Strojna tovarna »Miha Marinko« je sklenila, da bo poslala te mline vsem našim večjim rudnikom, da jih preizkusijo in se spoznajo z njihovimi vršinami, saj znaša storitev tega udarnega mlina do 25 ton na uro.

K tema dvema domačima proizvodoma so se priključili še verižni transporterji, ki sodijo med najsodobnejše transportne pripomočke v rudnikih. Verižni transporterji z eno ali dvema verigama so prodrli že v vse moderne rudnike v Ameriki in Zahodni Evropi — po zaslugi tovarne »Miha Marinko«

kovreden inozemskim izdelkom ter bo tudi glede cene dostopen našim rudnikom. Do 1. maja bodo izvedli praktične poskuse s tem domačim verižnim transporterjem, po poskusih pa bodo začeli v tovarni izdelavo teh strojev v korist našega narodnega gospodarstva.

PRVI MAJ NEKDAJ IN DANES

(Nadaljevanje s 1. strani)

znatno boljše od razmer v drugih krajih takratne Avstrije. To je bil uspeh ostražne borbe tržaškega delavstva.

Težki dnevi med prvo svetovno vojno

Pri tem razmahu in ozponu marksističnega delavskega gibanja pri nas in drugod po svetu nas je zajela prva svetovna vojna in izdajstvo nemške soc. demokratične stranke, ki je glasovala za vojne kredite in s tem razbila socialistično internacionalo. Od leta 1914 pa vse do leta 1918 ni bilo več javnih pro-majskih manifestacij. Praznovali smo le v krožkih in na izletih. Tudi na frontah so se vojaki pogosto spominjali prvega maja. Potem, ko je dr. Friderik Adler ubil predsednika avstrijske vlade grofa Stürgkha, se je pričelo nezdružno stanje boljšati in naraščal je občutek, da so avstroogrski monarhiji dnevi šteti. Doživeli smo upore vojakov, pričelo se je gibanje za zboljšanje plač in tudi stavke. Leta 1918 smo po vseh centrih Slovenije organizirali prve pro-majске proslave po letu 1914, katere so bile povsod res lepe. Meni je bila dana naloga, da na ta dan govorim na proslavi v Trbovljah, ki se je vršila pred Delavskim domom. Proslava je bila res veličastna in ne bom nikdar pozabil, ker sem takrat spoznal borbeno razredno zvesto Trboveljčanov. Na teh proslavah je bila glasona parola: Hočemo, da se konča z vojno in sklene pravičen mir med narodi.

Prvi maj v predprilski Jugoslaviji

Kakšne so bile pro-majске proslave v stari Jugoslaviji, je več ali manj osem znano. Tudi za časa diktature 1929 do 1941 niso slovenski delavci pozabili na svoj delavski praznik. Ker se niso mogle vršiti javne proslave, smo praznovali bolj tajno, zlasti na raznih izletih v okolico mest in podobno. Skoraj vsako leto so se na raznih krajih prikazale na dan prvega maja rdeče zastave v veliko jezo diktatorjev. V Mariboru se je vsako soboto pred prvim majem vršila v Unionski dvorani velika delavska akademija, na kateri so nastopali vsi socialistični pevski zbori (bilo jih je 6), železničarska godba, tamburaški odsek, Detoljub in drugi. Enake akademije so se vršile pred 6. januarjem 1929 vsako leto na predvečer prvega maja. Zaradi tega so vsi delavci smatrali delavske akademije v času diktature tudi za pro-majске proslave.

In v novi, svobodni Jugoslaviji

Pro-majске proslave v socialistični Jugoslaviji pa imajo precej drugačen značaj, kakor v kapitalističnih — četudi demokratičnih državah. Našemu delavstvu se ni treba več boriti za državljanске pravice, za svobodo združevanja in tiska. Niti se ni treba boriti za osemurnik, niti za socialno zavarovanje, zaščito otrok, žena, invalidov itd. Vse to nam je omogočila zmaga v NOV in naša oblast, ki je v rokah delovnih ljudi. Pri nas upravljaajo podjetja delovni kolektivi sami in teh pridobitev ne smemo nikdar pozabiti, tem manj pa ob priliki pro-majskih proslav, ki naj bodo v prejem redu namenjene borbi za utrjevanje enotnosti naših narodov, utrjevanju naše ljudske oblasti, doigu naše proizvodnje in s tem doigu žoljenskega standarda delovnih ljudi.

Pro-majске proslave naj bodo posvečene borbi za svobodo in neodvisnost naših narodov in države ter borbi proti fašističnim, kominformističnim in vatikanskim vojnim hujskačem, za mir in prijateljstvo med vsemi demokratičnimi narodi na svetu. Na teh naših pro-majskih proslavah se moramo spominjati milijonov delovnih ljudi širom po svetu, ki še niso svobodni in živijo pod oplloom raznih kapitalističnih in kominformističnih držav. Ravno tako se moramo spominjati tudi vseh onih delavcev, ki se bodo morali še težko boriti, da bi si pridobili tiste politične in socialne pravice ter ugodnosti, katere v socialistični Jugoslaviji že imamo in uživamo.

Zaradi vsega tega je in bo še dolgo

prvi maj tudi za nas mednarodni revolucionarni praznik in dan manifestacij za zmago socializma po vsem svetu. Zato velja še vedno zgodovinski klic Karla Marxa: Proletarci vseh dežel, združite se!

— še dva dni imam čas, da poravnam naročnino!

10. MAJA VSI NA

VELIKI MLADINSKI TABOR NA LISCI

Na pobudo mladine občine Radeče, ki je že dolgo želela, da bi radeška mladina organizirala mladinski tabor na partizanski in planinski postojanki na Lisci, je mestni komite LMS Radeče sklical sestanek vseh voditeljev osnovnih mladinskih organizacij, kjer je bil sprejet sklep, da se pripravi mladinski tabor na Lisci, in sicer v nedeljo, 10. maja t. l.

Vsi navzoči so bili veseli tega sklepa in pripravljeni storiti vse, da ta tabor čim bolje uspe. Postavili so poseben odbor, ki bo vodil vse potrebno delo in storil vse za čim lepšo izvedbo tega mladinskega zleta. Določeno je bilo, da bi na tem taboru sodelovala

samo mladina sektorja Radeče s harmonikarskim zborom osnovne organizacije Vrhnove. Na nedavnem plenumu OK LMS Trbovlje, na katerem so člani iz Radeče poročali o pripravah za ta zlet, so pa sprejeli sklep, da se ta tabor spremeni v tabor mladine celega okraja Trbovlje. Sodelovale naj bi vse mladinske organizacije, nastopila pa naj bi tudi mladinsko-pionirska godba na pihala iz Trbovelj — mladina Radeč pa naj bi pripravila kulturni spored. Tej zamisli se je pridružila tudi mladina sosednega krškega okraja, ki bo tudi sodelovala na tem taboru zasavske mladine. Na tem prvem mladinskem taboru na Lisci naj bi se zbralo okrog 500 mladih ljudi dveh okrajev, kjer bi se spoznala kmečka in delavska mladina ter izmenjala izkušnje iz dela v mladinskih organizacijah.

Glede na to, da so za mladinski tabor navdušeni prav vsi mladinci iz mesta in vasi, in ker smo prejeli pomoč in oporo v OK LMS Trbovlje, smo prepričani, da bo lepa zamisel mladine radeškega sektorja uresničena in da bo tabor prav lepo uspel. Ze danes pozdravljamo mladince in mladince okraja Krško, ki so pripravljene sodelovati, ter jih vabimo, da se prijavijo za zlet na Lisco v čim večjem številu svojim osnovnim organizacijam. Prav tako vabimo vso mladino našega okraja, da se polnostevilno priključa svojim organizacijam za udeležbo na tem zletu, te pa naj se povežejo z mestnimi in občinskimi komiteji LMS, kjer bodo dobile nadaljnja navodila. Mestni komitej LMS Radeče vabi na ta mladinski tabor vse delovne ljudi našega okraja, da preživijo en dan v veseli družbi mladih ljudi in naši lepi planinski točki Lisci. Mladina okraja Trbovlje! Naj bo 10. maj praznik mladine Zasavja.

Lep zgled socialističnega kolektiva

Akcija zbiranja prostovoljnih krvodajalcev v Trbovljah prav lepo napreduje. Doslej je dalo svojo kri že okrog 600 ljudi za sočloveka in našo skupnost. Dne 24. t. m. je prišel na vrsto kolektiv tovarne »Miha Marinko« v Trbovljah. Ko je Mestni odbor RK v Trbovljah prikazal upravnemu in sindikalnemu odboru te tovarne važnost in plemenitost tega podviga, so v tovarni takoj sklicali skupni sestanek ter pravljali o zbiranju prostovoljcev za oddajo krvi. Kolektiv Strojne tovarne »Miha Marinko« je sklenil, da se te akcije udeležijo stodontno vsi uslužbenici in delavci tovarne. Ta sklep so pretekli petek delno že izvršili. Organi-

zirali so avtobusno vožnjo v Izolirnico in sicer reden, vsakouren prevoz prostovoljcev za oddajo krvi. Ko je zdravniško osebje pregledalo skupino ljudi in zdravim odvzelo kri, jo je avtobus nato peljal nazaj v tovarno na delo.

Kolektiv tega podjetja bo to akcijo nadaljeval v bližnjih dneh, dokler ne bo sklep kolektiva stodontno izvršen. Osebe te tovarne je s tem dokazalo res zglede primer revolucionarnega socialističnega kolektiva, ki po vsej pravici zasluženno nosi ime enega izmed največjih sinov naše domovine, revolucionarja revirjev tovariša Miha Marinka

Mestni odbor RK v Trbovljah

zaslužniti za pogon! Za motorje! Tako enostavno, da bolj biti ne more. Toda — nekdo mora biti prvi pri kakšni stvari. Kakor je bil Kolumb prvi, ki je odkril Ameriko in kakor je Lindberg prvi preletel ocean.

»Ej, ej! Kaj bi meni danes pomagalo, da je odkritje v Takovicah z mojega zelnika! Se bolj bi me to bolelo in grizlo kot sužnja. Se bolj bi me gonili in izkoriščali. Saj ne bi vzdržal. Da, dobri sladkorarji! smo bili v Češkoslovaški. Sladkor in stroje za izdelovanje sladkorja, torej cele sladninskih tovarne smo izdelovali.« Drobni dogodivščini se je spomnil v zvezi s Češkomoravskimi strojnimi tovarnami, kjer je bil pri nastavljanju novih patentnih strojev. Pa tedaj je v »Prvi Brnski«, ko... Pa kaj bil »Skodovka« je izdelovala stroje za sladkorne tovarne, pa Janaček tudi — ali ne, Janoži! Ha, ha! Da ne bom mešal Janačkove opere! Kje le! Pa Havelka & Mesz in Bratje Pernerji! Janka in kompanjon ter Wiesner! In še nekatera manjša podjetja, ki pa se jih ne spominjam.

Vzdihnil je globoko. Primož je slusal neizrekljivo bolečino tega češkega samorastnika. Sovražnik se okorišča z njegovo pametjo, sposobnostjo in oklajah hodi, živi v zavesti, da je ničla... da je številka... He! Številka na papirnati prečici... Kot jaz! Da, danes je ničla — ali le danes. Jutri pa

— se reče: ob koncu vojne — bo pohitel domov in stavil vse svoje moči domovini na razpolago.

Le kako je doma, si je mislil inženir. Ali so našo znanost, našo kulturo in civilizacijo uničili, jo zasušili kot naša telesa? Ali so jo raztresli v vse vetrove? Ali so jo ukradli? — Razvoj gre svojo pot. Zgodovina se z vkorakanjem Nemcev v Češkoslovaško ni zaustavila kot budilka, ki bi jo po vojni navil in potresel — pa bi šla. Šla, kjer se je ustavila. O ne!

»Seveda dela Nemčija stroje za sladkorne tovarne! Na primer: katera koli država nam da denar ali pšenico, mi pa njej ključne od nove tovarne. Tako je, zdaj veste!« je povedal Martin silno važno.

»Mi smo cele tovarniške naprave pošiljali vseh evropski in še ven; še Južni Ameriki, Javi in Indiji ter Egiptu, Sovjetski zvezi in na Balkan.«

»Mislim, da smo dnevno predelali do 1.200.000 kg sladkorne pese,« je pristavil ponosno.

Medtem so Poljaki naložili oba voza ostankov pese. Traktor je že itak vabil z ubijajočim, enakomernim delovanjem motorja. Enakomerno se je pozibaval in Martin je pokimal v slovo Slovana pa sta se poslovila drugače s priprtimi očmi sta se značilno spogledala.

»Vuuuuuu...« je zatulila tovarniška sirena, da je rezalo ušesa. Od najnižjega pa tja gor do najvišjega se je zapodil glas.

Prvi prostovoljci pri delu za gradnjo novega Delavskega doma

Novice iz Litije in okolice

Kako ie prišlo do fotografije zapornika Mileta Klobčiča in in drugih članov zagorske „Vesne“ - arestantov v litijskih zaporih

»Zasavski vestnik« je izšel dne 23. avgusta 1952 z izredno bogato vsebino in s tem doprinesel svoj delež ob prazniku »Svobode« v Trbovljah. V tej številki so bili objavljeni tudi članki, ki niso samo časovnega značaja in bodo služili tudi kasnejšim zgodovinarjem s svojimi tehtnimi zgodovinskimi članki in podatki v študijske namene, saj prinašajo zanimivo gradivo.

Na 3. strani te številke je bila prvič objavljena izredno zanimiva slika, ki predstavlja člane zagorske »Vesne« v litijskih sodnih zaporih. Leta 1923 so bili ob nekem štrajku aretirani zagorski komunisti Mile Klopčič, njegov brat France in drugi.

Ta fotografija, ki je bila objavljena v »Zasavskem vestniku«, je vzbudila vsesplošno zanimanje med Litijani, pa tudi med ljubljanskimi zgodovinarji in književniki, saj je Mile Klopčič danes direktor Drame in med vodilnimi slovenskimi književniki.

O nastanku te fotografije sem se pozanimal pri pesniku Miletu Klopčiču in drugih, zato podajam nekaj komentarjev k tej zanimivi fotografiji in nje nastanku.

Naj povem uvodoma, da je bil Mile Klopčič zaprt v zaporniški celici v I. nadstropju, takoj poleg hodnika. Ko je bil zaprt v tej celici, se je Mile Klopčič z ostalimi zaporniki podpisal na zid poleg okna. Naključje je hotelo, da sem bil ob prihodu nemškega okupatorja zaprt z Antonom Gomikom in Borisem Samsem prav v tej celici. Ker smo imeli dovolj časa, smo prebrali vse napise po stenah in tako sem odkril tudi podpis Mileta Klopčiča.

Po osvoboditvi, ko se je naselila v poslopju bivše okrajne sodnije litijska gimnazija, sem ob neki priliki spet iskal znave napise v tej zaporniški celici, tedaj že v zemljepisnem kabinetu, pa so bili napisi zbrisani. Ko se je vselila v to poslopje gimnazija, so stene prebelili in tako odstranili napise. Zdaj je iz te in sosednje zaporne celice nastala nova učilnica.

Pesnik Mile Klopčič mi je pa o nastanku te fotografije povedal tole: sredi priprav za rudarsko stavko v Zagorju leta 1923 je bilo aretiranih več Zagorjanov, med njimi tudi on. Prepeljali so bili v sodne zapore litijskega sodišča, kjer je bil tedaj za sodnega predstojnika svetnik Alojzij Zigon, mož demokratičnega gledanja. Velikodušni so bili proti zapornikom iz Za-

gorja tudi ostali sodniki in nameščenci. Ječar je bil stari Kračman, ki je šel fantom zelo na roko in jim je prenašal v zapor tudi razne priboljške. Ob večerih jim je kaj rad pripravil presno zelje v solati, kar je zapornike izredno poživljalo.

Zagorski zaporniki bi si radi ohranili spomin na zapor v Litiji, zato je Mile Klopčič napisal poziv za fotografa Ljubiča v Smartnem in ga povabil, naj pride fotografirati skupino ljudi v sodne zapore v Litijo.

Naslednjega dne je prišel na sodišče povabljeni fotograf Ljubič, ki je prinesel na ramenu svoj precej velik, starinski fotografski aparat na trinožniku. Prav tedaj, ko je prišel na sodišče in spraševal, kje so tisti ljudje, ki si žele slikanja, ga je zagledal sodni predstojnik Zigon.

»Nad koga pa se boste spravili s tem aparatom?« ga je vprašal predstojnik Zigon začuden.

»Dobil sem poziv, naj pridem slikati,« je pojasnjeval Ljubič.

»Koga?«

»Neke zapornike.«

Svetnik Zigon se je domislil, da bi utegnili to biti zagorski komunisti. Ker je dobil že pod nos, da so z zaprtimi komunisti preveč mehki, se je sodni predstojnik ustrašil, da bi znal to napraviti še nove sitnosti, če bi se izvedelo, da so si zaporniki naročili fotografa in se celo fotografirali skupno, ko bi morali pravzaprav sedeti ločeno po celicah. Zato je svetnik Zigo sporočil fotografu, naj spravi aparat in odide, ker zaporniki ne morejo k slikanju.

»Pa saj imam vendar pismen poziv.« Nič ni pomagalo, fotograf je odšel domov.

Poziv za slikanje je vrgel v poštni nabiralnik eden izmed zagorskih zapornikov, ko je šel iz celice na delo v Litijo.

Zagorskim »arestantom« je bilo žal, da se niso mogli slikati v času, ko so bili v litijskih sodnih zaporih. Njihova želja je bila uresničena nekaj dni kasneje.

Mile Klopčič mi je pripovedoval, da je tisti dan, ko je odšel sodni predstojnik na neko komisijo izven Litije, prinesel eden izmed sodnih uradnikov fotografski aparat in jih je fotografiral kar sam. Žal mi ni mogel povedati imena tega uradnika — fotografa.

Po nadaljnjih poizvedbah sem pa zdaj dobil podatke, ki pojasnjujejo nastanek te fotografije.

V tistem času je služboval na litijski sodnji sodni uradnik Vinko Hrvat. V Litijo je prišel takoj po prvi svetovni vojni leta 1919 in je ostal pri nas do leta 1926. Da bi olajšal zapornikom arestantske dneve, jih je zaposlil pri urejevanju registrature in raznih fasciklov. To delo so opravljali na podstrešju. Prav ta kanclist Hrvat je vse te svoje fante tudi slikal in jim izdelal fotografije. Cenka, hčerka kanclista Hrovata, sedaj žena Janka Vertina, ravnateljica Vojnega muzeja v Ljubljani, je bila tedaj pri fotografiranju navzoča. Plošče zagorskih zapornikov ni več, ker se je oče ob neki priliki zbal preiskave in je to in še druge fotografske plošče uničil. Klise fotografije za »Zasavski vestnik« je bil izdelan po fotografiji, ki so jo posodili lansko leto Klopčičevi iz Zagorja. Hranijo jo kot dragocen spomin na tiste čase, ko so morali mladi zagorski fantje v sodne zapore zaradi sodelovanja pri rudarskem štrajku. Tako nam je ta skupina litijskih arestantov — štrajkačev ohranjena in zdaj tudi pojasnjen nastanek te zanimive slike. J. Z.

V Smartnem pri Litiji pravijo: Občinska pisarna v socialistični državi mora biti reprezentančna

V Smartnem pri Litiji je postavil novi predsednik občine tov. Albin Jesenšek načelo, da morajo biti prostori za občinsko pisarno reprezentančni. Sedanja pisarna ne ustreza tem načelom v povečani občini in ovira redno delo. Sedaj tudi nimajo posebne sobe za poroke, v socialistični državi pa morajo biti vsi taki prostori v takem okolju in obsegu, da so občini in ljudstvu v ponos in zadovoljstvo.

Teža načela svojega predsednika so se oprijeli tudi občinski odborniki in ostali občani. Zato bodo premetli občinsko pisarno v nekdanjo Razboškovovo hišo, ki je sedaj državna last. V tem poslopju bodo uredili posebno sobo za poroke. Tako bo prišla tudi nova povečana šmarna občina do prostorov, ki bodo kraju v ponos.

Novi transformator na Lanišah pod Jančami

Prebivalci med reko Savo in v dolini Besnice se vneto pripravljajo na elektrifikacijo svojih vasi. Sedaj bo tudi prežganjska občina dobila elektriko. Prostor za transformator so določili na Lanišah pod Jančami. Nekateri kmetje se sicer boje stroškov, drugi pa jih navdušujejo: »Rea bodo stroški precejšnji, vendar plačani enkrat, pa dobiš v hišo dobrega pomagala, ki ti spreminja moč v dan in ti pogruja tudi motor za slamožnico, žago, mlin za sadje in še druge stroje, ki lajšajo našemu kmetu trdo ročno delo. Kmetje prežganjske občine so objubil, da bodo pomagali pri izkopih jam in preskrbi delov. Zbirati se začeli tudi v fond za elektrifikacijo, ki ga bo podprl tudi okrajni ljudski odbor Ljubljana-okolica.

Kresničani si žele novega šolskega poslopja

V Kresnicah pri Litiji sedanja šolska stavba na vrhu griča ne zadošča za sodobno šolsko delo. Zato se Kresničani že več let potegujejo za povečanje sedanjega šolskega poslopja. Nujno bi bilo tudi treba zgraditi stanovanje za šolskega upravitelja, ker ta stanuje sedaj v župnišču. Kresniška občina skrbi za tri šole, za šolo na sedežu občine v Kresnicah, v Jevnici in v Zagorjih Ribčah; ta vas je na levem bregu Save, medtem ko sta obe prvoimenovani šoli na desnem bregu Save.

Na predlog domače ljudske oblasti za razširitev sedanjega šolskega poslopja v Kresnicah je prišla v Kresnice komisija okrajnega sveta za prosveto in kulturo okraja Ljubljana-okolica, ki je v vodilju okrajni prosvetni načelnik tov. Stano Mikša. V komisiji so bili tudi gradbeni strokovnjaki, ki so ugotovili, da bi sedanji temelji ne prenesli večje nadzidave. Vse kaže, da bodo v Kresnicah začeli s pripravami za gradnjo novega šolskega poslopja. Nekaj gradbenega gradiva imajo že zbrana.

Z LASTNIMI SREDSTVI SI GRADIJO MODERNO PREDELOVALNICO

Akoravno je v Trbovljah moderno urejena klavnica s hladilnico, še kljub temu manjkajo primerni prostori za predelovanje mesa in podobno. Tako je kolektiv podjetja »Meso« in mestne klavnice že daljša razmišljala, da bi bilo umestno pričeti z gradnjo lastnih prostorov, v katerih bi s pomočjo modernih strojev predelovali najrazličnejše meso in izdelovali ustrezne mesne izdelke, po katerih je povpraševanje.

Odločitev o tem vprašanju je že padla, kajti dosedanja prostori v te namene pri Plevčaku na Vodah so premajhni glede na velike potrebe mesnih izdelkov v revirjih, prav tako pa so stari prostori, ki služijo sedaj za predelovalnico mesa, po izgradnji nove predelovalnice že določeni za uporabo trgovskega podjetja OZZ v Trbovljah.

Za prostorom, kjer stoji trboveljska klavnica in hladilnica, se že dviga nova stavba, ki bo v kratkem pod streho. Če bo šlo vse po sreči, se bo predelovalnica mesa do letošnje jeseni že vselila v svoje nove prostore. V priložnosti z gradbe bodo oddelki za predelavo mesa, nasoljevalnica, kotlarna, skladišče in podobno — v prvem nad-

stropju nove stavbe pa bodo pisarne, kopalnica za osebje, garderoba, sindikalna soba ter stanovanje za hišnika.

Ko bo ta stavba dograjena in se bo predelovalnica mesa preselila v svoje nove prostore, bo podjetje »Meso« v Trbovljah mogoče dvigniti izdelavo najrazličnejših mesnih izdelkov za 100 odstotkov. Važno je torej, da bodo v novih prostorih lahko izdelovali še več mesnih izdelkov kot doslej, po katerih je vedno povpraševanje, jih pa doslej zaradi premajhnih prostorov ni bilo mogoče pripraviti v ustreznih množinah.

Celoten kolektiv podjetja se dobro zaveda pomena te gradnje, zato je s prostovoljnimi delom že mnogo pripomogel k realizaciji tega zamisla. Pred dnevi je ta kolektiv izvolil petčlanski upravni odbor, ki si je zadal kot svojo prvo nalogo, da uresniči ta načrt, tako da bodo novi lokali do jeseni že služili svojemu namenu. Z ugotovitvijo te gradnje bo kolektiv podjetja »Meso« v Trbovljah dokazal, da tudi mala podjetja lahko gradijo z lastnimi sredstvi, če znajo dobro in umno gospodariti.

Za meso bomo vedno poskrbeli

Tovarišica - ne zamudi ugodne prilike!

Zastopstvo svetovno znane tovarne »Singer« prireja po vsej Jugoslaviji zelo koristne in priznane krojne in šivalne tečaje. Marsikatera Trboveljčanka ga je obiskovala že v Celju in je prav gotovo vesela da si je pridobila v njem mnogo koristnega znanja. Zastopstvo tovarne »Singer« je uvidelo potrebo delavskih Trbovelj ter je organiziralo tako tečaje tudi v tem kraju.

Dne 14. t. m. se je pričel Singerjev krojni tečaj na enoletni gospodinski šoli, ki ga obiskujejo vse učenke te šole. Lepo je pogledati v šivalnico, kjer sede učenke vsaka za svojim strojem ter se udeležujejo strokovnim vodstvom priznane Singerjeve strokovne učiteljice, tov. Angele Zupance. Vsak dan prinese učenkam veliko novega znanja, tako da se bodo dekleta v kratkem času mnogo naučile.

Dragocene zamisli zastopstva tovarne »Singer« pa ni deležna samo trboveljska enoletna gospodinska šola, marveč več naš okraj, saj se bodo začeli v Zgornjih Trbovljah v Domu Svobode II Singerjevi krojni in šivalni tečaji (začetni in nadaljevalni) dne 6. maja t. l. Se je čas, da se vpišete v tečaj, zato ne zamudite ugodne prilike. O delu se lahko same prepričate vsak tork in četrtek na gospodinski šoli v Trbovljah, kjer vam bo Singerjeva strokovna učiteljica dala vsa potrebna pojasnila in vas tudi vpisala v tečaj.

Tovarišice! — Ne zamudite ugodne prilike; naučite se boste same krojiti in šivati za sebe, moža in otroke. Denar, ki ga boste vložile v tečaj, se vam bo bogato obrestoval. Strokovno izobražene boste laže dvigale socialistično zavest delavskih Trbovelj.

Delovanje množičnih organizacij v Loki

Lansko leto je bilo delo pri množičnih organizacijah precej mrtvo. Z letošnjim letom smo na napravili črto prelomnico. Začeli smo z delom. Kaj je bilo vzrok te pasivnosti? Dejaj bi, da zgoraj omenjeni. Užaljenost nekaterih, mnogo pa smo tudi delali le z obljubami ali sklepi na papirju. Le mladinski aktiv je bil delaven.

Najprej je prišel z delom RK. Imel je eno zdravstveno predavanje, podpral higijenski tečaj, 8. marca t. l. pa priredil uspešno prireditve. Čisti dobiček je bil namenjen za nakup sanitetnega materiala. Na zadnji seji pa je RK določil preostali dobiček za podporo socialno šibkih v občini. Sklenili je delati propagando za prostovoljno oddajo krvi in za fluorografiranje.

Občinski odbor OF, sedaj SZDL, je imel v tem letu že tri uspehe seje. Na njih je prevečeval probleme splošnega političnega, vselneva in gospodarskega dela v občini. Posamezni člani so šli na teren in so stopili v stik z vaskimi odbori, kjer so jim dali smernice za nadaljnje delo. Reševal je tudi probleme gospodarskega značaja (kakor obdelava mleka), ki zadevajo prebivalstvo vselne občine, kakor: klavnice, zbirališče mleka, odmera davkov in podobno. Po vaskih odborih bo uvajal za časa kongresa OF v Ljubljani študij po vseh množičnih organizacijah občine.

Tudi KZ je izvolila nov odbor, ki bo bolj delaven kot prejšnji. Napake se morajo popraviti. Naj KZ ne bo samo prodajalno ampak naj služi svojemu namenu. Tako se na prvi seji ustanovili več odborov, a prva lesni, ki že celjuje in je že pokazal svoje vidne uspehe. Poleg tega so ustanovili se sadjarski in strojni osek. Dobro so se pripravili že sedaj na sadni odkup in skupaj poljskih pridelkov. Poskrbeli so za prireditve primernih skladišč in naprav za prevoz. Tako se bo promet in dobiček za KZ dvignil, in se bo lahko uporablja tudi za druge dejavnosti, ki so v Loki potrebne. Poudariti moramo, da Loka nima nobenega lokalnega podjetja, ker je izrazito kmetijska občina. Zato niso mogli nikjer nisoesar izvestirati.

Mladinski aktiv je lansko leto uredil svoj je igrišče in priredil lepo uspehi mladinski teden. Novi odbor je sklenil, da bi delovali na fizikalnem področju in da bi ustanovili kulturno društvo ali šolsko družino. Mladina namerava prirediti v juniju žig. Logarsko dolino, da se bo sponziral z naravnimi lepotami tega dela naše države, ki jo bodo kmalu boljše poznali tujci kot pa mi sami. Mladina se namerava pripraviti na samostojno kulturno prireditve. Pričeli so študirati Finžgarjevo dramo »Verigo«, kar je lepo, da bomo videli na odru delo našega priznanega dramatika. O delovanju AFZ v Loki ni bilo dosti, če nisoar sliant, morda zato, ker so nameravali preskromne. Spomnimo se na letošnje Novoletno jelko, s katero so bili naši otroci tako zadovoljni in tudi stari. Organizacija AFZ je po svojih članih obiskala vseh naših borcev NOV in napravila obiskane za nasprotno otrok naših borcev za nasprotno daljnjo izobrazbo. Grešili smo, kajti smo smemo pozabiti otrok teh mož, ki so dali življenje za svobodo naš vseh.

Dobili smo prvo številko »Grlice«

Vsi naši prosopetni, zlasti pa glasbeni delavci so z resničnim veseljem pozdravili in sprejeli prvo številko naše mladinske glasbene revije.

V mislih imam »Grlice«, ki je pred kratkim izšla v Ljubljani in ki bo izpopolnila široko orzel v naši glasbeni, zlasti pa pevski dejavnosti šolske in izvojnške mladine. Kako je nastala oziroma pod kakšnimi težavami se je ta mladinska pevska revija rodila, ve povedati samo tisti, ki se je skozi osa leta po osebohoditvi prizadeval uresničiti to zamisel in nuditi končno našim mladinskim pevskim zborom revijo, ki bi vsestransko razvijala in usmerjala te zbere, katerih je po vsej Sloveniji na stotine in ki jim manjka ustrezna glasbena literatura. Res je, da imamo precejšnje zapuščino lepih mladinskih slovenskih pesmi, vemo pa tudi, da je mnogo novih glasbenih umetnikov, ki so osako prasto uro posvetili mladinski pesmi, za katere pa žal niso dobili ti stega priznanja, ki so ga zaslužili. Skozi polna štiri leta so se naši glasbeni delavci zavzemali za toorsto revijo, ki bi poleg ostalega gradiva prinašala tudi nojni material, dragocen pripomoček našim voditeljem pevskih zborov pri njihovem zahtevnem delu.

Ime »Grlica« da slutiti pisano in zanimivo osebnino; kdor si je ogledal prvo številko te publikacije, bo upravičeno ponosen, da smo tudi o tem pogledu tako napredovali, da se lahko kosamo z marsikatero deželjo, v kateri je pevska dejavnost na umetniški višini. Ze imena urednikov — kot so to Radovan Gobec, Janez Kuhar in Ciril Pregelj —

Ali si zdrav?

Tuberkuloza je za človeka najbolj nevarna bolezen. Ona ni grozna samo po tem, ker na njej mnogi ljudje umirajo, temveč tudi zato, ker je zelo dolgoletna in prinaša bolniku in družini mnogo trpljenja. Pravimo pa tudi, da je tuberkuloza najbolj zahrbitna od vseh bolezni, ker poteka v začetku brez bolečin in s takim telesnimi težavami, katere človek v veliki večini spregleda. Prav zato človek, ki je obolen na tuberkulozi, mnogokrat prepozno opazi, da je bolan: na pljučih so že nastale težke in krvaveče rane, katere se zelo težko odpravijo.

Morda si se tudi Ti okužil in sedaj nosiš v sebi to strašno bolezen in to žele v njenem začetku, ko Ti ne povzroča še nobenih bolečin?

Množični rentgenski pregled (fluorografija), ki se bo vršil tudi v Tvojem kraju, Ti daje priložnost, da se prepričaš o svojem zdravju.

Preglede bo vršil s svojimi ekipami Inštitut za pljučno tuberkulozo na Golniku. Natančna navodila bodo sledila.

Borbeni pozdrav delavskemu razredu Jugoslavije pošiljata ob delavskem prazniku - 1. maju - osem soojim naročnikom in odjemalcem ter po njih delovnim kolektivom

DELOVNI KOLEKTIV IN UPRAVA

SPLOŠNEGA STROJNEGA

MIZARSTVA

V TRBOVLJAH

NAŠE GESLO: DOBRA KVALITETA IN KONKURENCNE CENE!

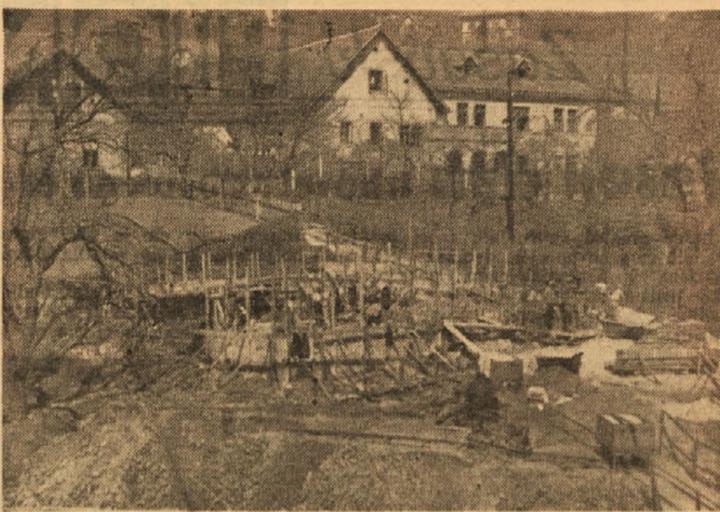
Naši čitatelji pišejo

Pred dvanajstimi leti v Hrastniku

Te dni je preteklo dvanajst let, ko so pridrveli po zlomu predaprilske Jugoslavije tudi v Hrastnik prvi fašisti iz Avstrije in rajha. Ze v prvi noči so gestapovci s pomočjo domačih izdajalcev aretirali trideset zavednih Hrastničanov in jih odpeljali v Laško, Celje in končno v Maribor, kjer so čakali na nadaljnjo usodo. V Hrastniku se je v zadnjih letih pred drugo svetovno vojno pod vodstvom tedanje »steklarske gospode« zelo razvijala »Peta kolona«. O tem nam priča »Poročilo iz Hrastnika«, napisano v brošurici »Hitlerjevci v Sloveniji«.

delavski družini, da bi preko nje dobila stik z nemško mladino. Način njegove dela je zelo poučen. Prišla je kar na dom, se prijazno predstavila in začela razgovor: »No, vi ste P. — Slišala sem, da ste Nemec, no, pa saj je tu itak vse nemško, kaj ne? Torej no, pa vas sem prav najprej spoznala, ker ste še vedno »ein deutscher Kerl«. Slišala sem, da vaši otroci že skoraj ne govorijo več nemške besede. »Es ist schade.« No, in vi vedno zabavljate, da so »windische Trotteln« itd. (bila je precej dobro poučena, da je vedela za njegovo besedičenje, kadar je bil v njen). — Nato je začela razlagati rasno teorijo, da so Nemci zelo kulturni, da

saj ni več daleč, da bodo spet prišli Nemci nazaj, naj kar potrpi, saj se že nekaj pripravlja itd. Nato je predlagala, da bi ona bila voljna rešiti to mladino pred okužitvijo »windischer Sprache«, samo če bi bili tudi oni za to. In pričela je poučevati nemščino. Mladina je mislila, da se bo lahko zastonj naučila nemščine, in je prišla. Prišla so predvsem dekleta, medtem ko so bili fantje bolj nezaupljivi. Iz konspirativnih razlogov so morali reči, da grede k njej poslušat radio. Poučevala je vsako nedeljo. Toda govorila je predvsem o »firerju Hitlerju«, čigar velikansko sliko je imela na mizi. Učila jih je raznih hitlerjevskih pesmi. Navduševala jih je za organizacijo vseh Nemcev, predvsem pa mladine. Govorila je, da se bo tudi tu začelo gibati. Ona bo že vse preskrbela. Dajala jim bo literaturo in držala zveze z vsemi ostalimi Hitlerjevimi grupami. Priskrbela jim bo kroje. Zanje ne bo treba nič plačevati. Dali jih bodo njihovi nemški bratje iz Celja in Maribora. In začeli bodo delati izlete skupno s celjsko in mariborsko mladino. Med delavstvo so skušali prodreti z izletniškim društvom, ki naj bi se po želji inž. Findeisna imenovalo »Kraft duroh Freude«. Zaradi splošnega odpora je društvo propadlo.

Betoniranje temeljev godbenega doma

Hrastniška rudarska godba si gradi svoj dom

V zvezi z razvojem hrastniškega rudnika nasledimo prve zapiske o rudarski godbi že l. 1848, ko je šest godbenikov-rudarjev igralo na hrastniški postaji ob otvoritvi nekdanje Južne železnice, ki je vezala Dunaj s Trstom. Leta 1855 je pa število godbenikov tako naraslo, da že lahko govorimo o godbi na pihala. Sprva je godba igrala samo za zabavo nemški rudniški gospodi vendar je pa z naraščanjem razredne zavesti rudarjev postala važen mobilizator delavske napredne miselnosti, ki se je takrat odražala zlasti ob praznovanju delavskega praznika 1. maja in ob raznih drugih delavskih manifestacijah, tako da večje delavske prireditve brez sodelovanja rudarske godbe sploh ni bilo.

ne samo njim, marveč vsej hrastniški dolini, ter bo dostojen spomenik opravljene kulturnoprosvednega in politično mobilizatorskega dela.

Proslava tega stoletnega jubileja bo združena s proslavo rudarskega praznika 3. julija in 150-letnice hrastniškega rudnika ter z otvoritvijo Godbenega doma.

Hrastniški rudarji-godbeniki pričakujejo, da se bo njihove proslave udeležila večina godb na pihala, vsekakor pa vsaj vse rudarske godbe na pihala v Sloveniji, ki jih na svoje slavje že sedaj najpriljubljenejše vabijo.

Praznovanje 1. maja leta 1912 v Hrastniku

v spodnjem delu Hrastnika, kjer je steklarina, je Nemcev, ki so se kot steklarji preselili k nam, zelo mnogo. Lastnik steklarne, v kateri dela nad tisoč delavcev, je Nemec g. Abel. Tudi njegovi inženirji in uradniki so večinoma Nemci. In lahko rečem, da so vsi z Ablom vred hitlerjevci.

je zato njih jezik ponos vsemu nemštvu, da ima prav, da ne pusti otrokom govoriti tu neumni slovenski jezik, saj se s tem jezikom nikamor ne pride in ga bomo pozneje itak odpravili,

S čim bodo sedaj začeli, še ne vemo, gotovo pa bodo poskušali srečo s kakšnim »Kindergartenom« ali nemškim poukom.

Tako je zapisano v tej brošurici. Na žalost je šlo v začetku te propagande veliko delavske mladine iz steklarne tem propagatorjem na limanice. Za te pregrehe so prejeli po večini zaslužen kaznen med vojno in po njej. Nekaj pa jih je tudi pravočasno spoznalo pravo lice teh »prijateljev« delavstva in so jih zapustili ter se vključili v narodnosvobodilno vojno. Da se ne bodo nikdar več vrnili v Hrastnik tako žalostni časi, sta nam porok OF in ZKS.

Leta 1943. v Borju

Vas Borje je prijazna hrbovska vasica, ki leži na pobočju Jablanskega hriba in severovzhodno od naselja St. Lambert. Prebivalci te vasi so kmetje, toda zavedni in pošteni ljudje, ki so se kalili v narodnosvobodilni vojni.

Z razvojem narodnosvobodilnega gibanja so v tej vasi živeli prihajajoči partizani, kjer so imele večkrat sedež gospodarske komisije, poleg tega pa tudi delavnice.

Ze leta 1943 je bil v tej vasi ustanovljen vaški odbor OF. Pripomniti pa je vredno, da so vaščani delali za osvobodilno gibanje že prej in podpirali borbe narodnosvobodilne vojne. To vedo najbolj povedati tisti preživeli partizani, ki so bili v bataljonu »Alojza Hohkrauta« (Zasavski bataljon), kako so predvsem Pavškova hiša oziroma mati te hiše in oče Franc podpirali partizane. Večkrat se je bilo treba zaradi previdnosti v tistih dneh spustiti po pobočju Jablanskega hriba in Kobiljka v vasi, ki so bile v najtežjih dneh najbolj dostopne. Kadar smo prihajali v to vas in v Pavškovo hišo, so vedno rade volje sami prinesli partizanom kaj od peke — hleb kruha ali celo vso peko kruha. Kako dragocen je bil partizanom kruh tiste čase!

Za to aktivnost prebivalcev Borja so pa zvedeli avduhni-izdajalci ter je tako Franc Pavšek padel kot najbolj agilni mož, zalet tih pred osvoboditvijo od krogele nemškega okupatorja v svoji rodni hiši ob navzočnosti svojih sinov, hčera in žene dne 15. aprila 1945. Tako je Pavškova družina zgubila svojega zavednega očeta, porajajoča nova socialistična družba pa zavednega državljana, borca za boljše in srečnejše dni.

Oče Franc Pavšek je bil tudi član okrajnega odbora OF na Vačah. V svojem delu je bil vselej dosleden in predan.

Z gnušom obsojamo izdajalce, jančarje lastnega naroda, ki so pomagali krutemu okupatorju v najtežjih dneh naše narodne zgodovine povečati tako veliko število žrtev. Naše ljudstvo zna ceniti priborjeno svobodo in globoko spoštuje vse partizanske družine, še posebno toplino pa čuti do vseh tistih družin, katerih svojci so dali življenje za svobodo in svetlejšo prihodnost naših narodov.

IZPRED SODIŠČA

Vinjena sta se pretepavala

Pred sodiščem v Trbovljah sta se pred četrty zagovarjala Ignac Snoj iz Trbovlj-Lok št. 631 in Milan Artnak iz iste kolonije št. 89. Oba sta bila obtožena, da sta v goslinišnem lokalnem Delavskem domu na Trbovljah pretepla Franca Jevševarja, ki mu prizadejala telesno poškodbo. Obtoženi Ignac Snoj je na glavni sodniški obravnavi izjavil, da je res skupaj z Milanom Artnakom napadel Jevševarja v omenjenem gostilnišču in ga z rokami pretepel. To pa je storil zaradi tega, ker ga je Franc Jevševar na neki nogometni tekmi napadel, tako da je moral pred njim bežati. Iz tega razloga ga je sedaj klical na odgovornost, kakor se je vnel preprij. Ker je po izpovedi

Snoj Jevševar segel v žep po nož, je bil preprijan, da ga bo spet napadel, zaradi česar je Milan Artnak udaril Jevševarja dvakrat po glavi. Nato je Jevševarja udaril še Snoj.

delno razžagah delno pa zamenjal za hrastove in jesenove deske in jih nato preko 5 kub. metrov prodal za 45.101 dinarjev.

Tudi Milan Artnak je priznal, da je s pestjo udaril Jevševarja, to za zaradi tega, ker je šel za svojo dolžnost, da brani svojega prijatelja Ignaca Snoja. Slišal je namreč, da ima Jevševar nož in da se ga je treba paziti; ko je videl, da je Jevševar res segel v žep, iz česar je sklopal, da misli z nožem napasti Snoja, so ga je sam fizično lotil.

Tudi ta obtoženec je priznal svoje dejanje ter navedel, da je les prodal mizarški delavnici v Trbovljah, zase pa obdržal okrog 3 kub. metre lesa. — Sodišče je obtožence kaznovalo na 15.000 dinarjev denarne kazni in na plačilo stroškov kazenskega postopka.

Priša Franc Jevševar na je dogodke opisal drugače; dejal je, da ga je Snoj poklical na odgovornost, čes da se še spominja, kako je bilo takrat pri Volkerju, nakar ga je dvakrat udaril s pestjo po obrazu. Ker se je Snoj pridružil še Artnaku, je bil prisiljen bežati iz gostilne.

Isto je potrdil tudi Edvard Lavrič, zaradi česar je sodišče oba obtožence spoznalo za kriva ter je oba kaznovalo po en mesec zapora. Obdva sta došla nadalje, da plačata postopkovnemu Jevševarju 2400 dinarjev. — Iz tega dogodka je razvidno, da sodišče vedno in vedno ugotavlja, da se vedno pretepev dogaja po gostilnah v vinjenosti. Vsi upravniki gostiln bi morali posvetiti pozornost ljudem, ki se po gostilnah radi pretepejo in jih že prej odstraniti iz gostilniških prostorov.

Tuj les si je prisvajal

Pred istim sodiščem je bil obsojen nadalje Franc Zimšek iz Trbovlj-Lok št. 83, ker je od oktobra lanskega leta do februarja letos jemal iz gradbenega podjetja »Beton« v Trbovljah les raznih dimenzij in ga doma uporabljal za kurjavo. Obtoženec je svoje dejanje priznal, je pa v svoj zagovor navajal, da je bil les — obtožena pravi, da je bil manjkajoči les vreden 14.000 dinarjev — ki ga je jemal, večinoma star les iz porušenihi stavb razen enega hloda, ki je bil nov, ga je pa podjetju vrnil. — Sodišče je Francu Zimšku prisodilo kaznen treh mesecev zapora, to pa glede na njegovo starost in sprčo tega, da je dejanje priznal, izvršitev kazni je sodišče odložilo za dobo enega leta.

Isto je potrdil tudi Edvard Lavrič, zaradi česar je sodišče oba obtožence spoznalo za kriva ter je oba kaznovalo po en mesec zapora. Obdva sta došla nadalje, da plačata postopkovnemu Jevševarju 2400 dinarjev. — Iz tega dogodka je razvidno, da sodišče vedno in vedno ugotavlja, da se vedno pretepev dogaja po gostilnah v vinjenosti. Vsi upravniki gostiln bi morali posvetiti pozornost ljudem, ki se po gostilnah radi pretepejo in jih že prej odstraniti iz gostilniških prostorov.

Ni imel dovoljenja za trgovino

Pred sodiščem v Trbovljah se je moral zagovarjati tudi Ignac Dolinšek iz Hrastnika št. 212, ker se je neupravičeno pečal s trgovino. Tako je meseca julija 1951 od gozdne uprave v Litiji kupil okrog 12 kub. metrov borovih hlodov in jamskega lesa za 2.696 dinarjev, doma pa je kupilju tes

Vem svojim naročnikom čestita za 1. maj in se priporoča MIRKO ZAVOLOVŠEK urar Trbovlje (pri Delavskem domu)

NUDIMO VSE VRSTE PREVOZOV PO NAIJNIZJIH CENAH. VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO ZA 1. MAJI

AVTO-PREVOZ ZAGORJE

NEKATERI PROBLEMI MLADINSKE ORGANIZACIJE V ZAGORJU

Mladinska organizacija v Zagorju je imela lepe uspehe skozi vsa leta svojega obstoja, vendar se v zadnjem času porajajo nekateri negativni pojavi, ki delajo marsikakšnemu naših mladinskih aktivistov preglavice. Splošno prevladuje mnenje, da je mladinska organizacija s svojo reorganizacijo izgubila tisti svoj pomen ali smisel, čeprav ta trditev nima nikakih osnov, niti ni resnična. Predvsem bi hotel omeniti, da je z razpustom nekaterih aktivov prišlo do popolnoma novih oblik dela in da se vsi tisti, ki delajo z mladino, v novem okolju niso takoj znašli.

majo in pomagajo mladincem z raznimi nasveti pri delu aktivov. Zal pa pri tem opominu niso vedno našli odziva in so prišli do prepričanja, da so tako rekoč povsem navezani sami nase in da morajo sami skrbeti za svoj razvoj. Mislim, da so v premahni meri razvijali društveno življenje in odločno premalo usmerjali mladino v razne telovadne sekcije, društva »Svoboda«, razna strokovna društva itd. Pod takimi okoliščinami ni čudno, da si zagorska mladina išče svojo zabavo mnogokrat na nezdruženih mestih in se izživlja tam, kjer ni zanjo prostora. Res je, da ni vedno lahko delati z delavsko mladino, vendar bi se morali vsi od kraja zavedati, da bomo tako rekoč samo z individualnim prepričanjem pridobili našo mladino in jo odvajali od stranskih poti in škodljivih pojavov. Tudi je bilo premalo posvečanja vsem težavam v osebnem življenju naše mladine; zavedati bi se morali, da je mnogo mladih ljudi, ki teže v razne poklice, niso pa našli v svojem prizadevanju pri odločilnih ljudeh odziva in nasvetov. Tako nastaja vprašanje, ali je vodstvo napravilo kakšne korake tudi v tej smeri in se pobrigalo tudi za ta problem. Med najbolj škodljivimi pojavi pa je očitno to, da so aktivisti mladinske organizacije preobremenjeni z raznim drugim delom in da imajo še mnogo drugih funkcij, ki jih resno ovirajo, da bi se popolnoma posvetili svoji osnovni dolžnosti.

Res je, da se v zadnjem času precej govori, da je mladinska organizacija skoraj prenehala delovati in da so mladinski aktivisti na raznih sestankih čestokrat poudarjali nujnost, da se predvsem starejši ljudje poznajo

Tudi tukaj imamo slabosti, ki jih moramo pač čimprej odpraviti. Nič čudnega ni, da vaški aktivisti oziroma mladinske organizacije na terenu zaznamujejo boljše uspehe, ki daleč prekašajo delo centra. Res se čuje to neverjetno, če pomislimo na skoraj enake pogoje, v katerih žive mladinci na vasi, na drugi strani pa delavska mladina v centru. Vsekako pa bi si upal trditi, da so boljši pogoji za pravilno in uspešno delo ravno v Zagorju.

TEHNOMETAL LJUBLJANA TITOVA CESTA 16 ENGRS SKLADIŠČE NA TITOVI CESTI 33

Zagorska mladina se pripravlja na svojo mestno konferenco. Na njej bodo prikazali celotno sliko dejavnosti, hkrati pa seveda vse slabosti. Pokazala bo, kje so ovire in kje so vzroki, da mladinska organizacija v Zagorju danes ni več tista, kot je bila pred nekaj leti. Vse tiste, ki posvečajo pazljivost za pravilno delo naše mladine in se zanjo zanimajo, vabimo, naj s svojo udeležbo in s svojimi nasveti razsvetlijo tudi to pereče vprašanje zagorskega kraja.

Elektrifikacijska dela napredujejo

Skoraj vsak Zasavčan ve, kje leži vas Senožeti, središče istoimenske občine. Zato ne bom pisal o lepoti in zemljepisnih posebnostih kraja, marveč bom na kratko povedal, kako si Senožetani prizadevajo, da bi jim čimprej zasvetila električna luč. Kmalu po vojni so začeli po raznih sestankih misliti na elektrifikacijo Senožet in res so prišli za delo, pri katerem jih je podpiral tudi OLO. Takrat so skopali jame za drogeve visokonapetostne napeljave in postavili drogeve. Kupili so tudi opeko in začeli zidati transformatorsko hišico; v to delo so vložili precej prostovoljnih ur. Ko pa je prišlo poročje, so s temi deli prenehali, ker so imeli dosti opravkov na poljih. Svojih drogov so s samevali in tujci, prihajajoči v kraj, so spravevali, zakaj z elektrifikacijo ne nadaljujejo. Končno so lanske leto spet začeli s pomočjo DES so instalirali hišo. Pozidali so do kraja transformatorsko postajo in kupili daljnovodno žico. Preko zime so skopali jame in si preskrbeli še potrebne drogeve. Ko je prišla spomlad, so se dela spet poživila. Pretekli mesec so potegnili daljnovodno žico iz Semnika do Borja, kjer tudi stoji transformator. Postavili so drogeve za elektrovod proti Senožetim in Kolku preko Jarja, Krivice in Završnika, nekaj pa proti Jablanu in Kalu. Manjkajoče drogeve so dokupili. Zasluge pri teh uspešnih delih ima elektrifikacijski odbor, ki se na vso moč trudi, da bi v Senožetih zasvetila sodobna luč. Ko diti, da skončajo še potrebna dela, da bodo tako tudi v tem kraju petrolejke zamenjale žarilce.

—h.

Zasavski PIONIR

Veseli dan trbovelskih pionirjev

Bežen pregled statističnih tabel te lovadnih ur v novorejeni dvorani TVD Partizana v Trbovljah nam pokaže, kako pomembna je za telesno vzgojo mladine dobro urejena telovadnica. Statistika nam pove, da je šlo skozi te-

tekmovalcev, tako da je bila glavna cesta obljubljena kot ob velikih izletnih dneih.

Tekmovalna proga — asfaltni hodnik ob glavni cesti — je potekala s startom pri Telovadnem domu in ciljem pri le-

Ali bo prva?

Iovadnico v mesecu marcu t. l. — torej dober mesec po otvoritvi — 962 pionirjev, 1581 pionirk, 434 mladincev in 241 mladink, poleg njih pa 134 vajencev rudarsko-industrijske in kovinarske šole, torej na telovadno uro povprečno 54 pionirjev, 51 pionirk, 48 mladincev, 13 mladink, 27 vajencev in 23 gojenk gospodinjске šole.

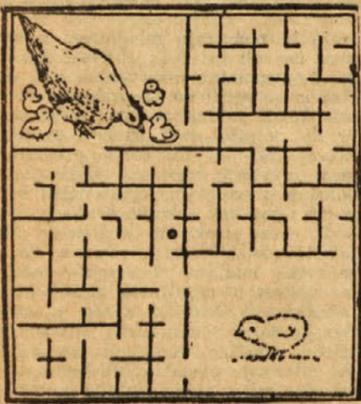
Da pa je treba mladino ne samo privabiti v telovadnico, marveč ji nuditi tudi pravilno razvedrilo v izvenšolskem času s prirejanjem iger in izletov na prostem in s tekmovanji, je dokazal upravni odbor TVD Partizana z vadi-teljskim zborom v nedeljo, 19. aprila. Organiziral je tekmovanje pionirjev v teku s skircami in s tem napravil pionirjem resnično veselo nedeljo. Da je bila to res prava pionirski nedelja, je pokazala še skoraj množična udeležba mladine na tej tekmi.

Tekmovalo je 31 pionirjev v starosti 6 do 9 let, 34 pa v starosti 9 do 12 let, 42 pionirk v starosti 6 do 9 let in 57 pionirk v starosti 9 do 12 let. Izven konkurence pa se je kosalo še 15 najmlajših izpod 6 let starosti.

Lep sončni dan je privabil na tekmovalno progo veliko število odraslega občinstva, v prvi vrsti seveda starše

Labirint

Piške se je zgubilo; pomagajte mu, da najde kokljo.

Miha in Janko me neprestano napadeta, da naj dam na svetlo zapiske s turneje godbe po Dolenskem. Torej naj bo —

Kolkto resničnega veselja je vzbudila vest, da pojde hrastniška godba na dvodnevo turnejo po partizanskih krajih na Dolenskem in da bo nastopila na zaključni proslavi v Dolenskih Toplicah.

Po vseh pripravah je napočil dan težko pričakovane odhoda. Z godbo so potovali še trije zastopniki Zveze borcev: Jeričev Miha, Bevcova Gusti in Rotarjev Franci ter Ačkunov Stanko in Kumlančev Karel, ki je štirinastidesetega leta delal v Kanizariji, in jaz, Albin, ki je bil sprva namenjen za godbo, a se je premislil, je z žalostnimi očmi opazoval muzikante, ki so vstopali v avtobus. Prav gotovo mu je bilo žal, da se je premislil. Še kratek pozdrav in odpeljali smo se; za tri dni smo zapuščali Hrastnik. Sprva v avtobusu ni bilo posebno živahno; sosed se je pogovarjal s sosedom, mnogi so premišljevali in se tihno veselili svidenja z znanci. Šele na Dolenskem, ko je začela delovati mokra popotnica, so je muzikantom razgibal jezik. Smeh, ki ga je vzbujal Volkarjev Janez s svojimi dovtipi, je bil naležljiv. Kmalu so se vsi krototali. Za hip je bilo pozabljeno slabo vreme; kdo bi v tako veseli družbi mislil na dež!

Jasni se, jasni, je pripovedoval Janez. »Nad oblaki je že jasno... Če bo še naprej deževalo, bo nerodno zaradi prenočišča. Toda mene ne skrbi. Če ga ne bo, bom smuknil pod bližnji kozolec, se zleknil po koruzi in pokrili z lojtro. Ako mi bo prevroč, bom izbil dva, tri kline in zaspal bom kot grof! — Peljemo se skozi Skočjan. Glejte, v telje gostilni pa mirno sušijo. Pravkar so ju dva pisarka ostavili s šteditniko... Prav ne-upruden je s svojimi domišljicami. Ko jih zapremem, čutim, da so zbledeli. Povedati bi jih pa moral Janez sam, pa bi se vsi smejali, da bi vas stiskalo v trebuhu, kot je mene. Res, čudovit dar za pripovedovanje ima.

Za njim se je oglašil še Pepče. Pripoveduje, kako ga je Franeka iz Zagrada povabila v zidnico. »Vprašala me je, če znam potegniti po cevi vino iz sode.« »Svevda znam,« sem se pohvalil. Potegoval sem iz sode tako dolgo, da sem po štirih odšel iz zidnice.

karni na Vodah. Tekmovanje je trajalo od 14. do 17. ure.

Opazovalec je moral biti vesel in začuden nad predanostjo in tekmovalno voljo naših najmlajših telovadcev, ki je prišla posebno do izraza na različnih prehodih s hodnika na hodnik. Želeti pa je, da bi gledalci imeli prihodnjic več obzirnosti do mladine, saj so to pot po nepotrebnem delali napoto tekmovalcem s svojo prisotnostjo na tekalni progi.

Tekmovalci so dosegli zelo lepe čase v tekmi in sicer: pionirji 6 do 9 let: Marijan Vozel 2,05, Rudi Grahek 2,07 in Oto Pajter 2,08; pionirji 9 do 12 let: Rudi Romih 1,28, Oto Guna 1,30 in Edo Hodak 1,38; pionirke 6 do 9 let: Dragi Petauer 2,02, Marjanka Lapi 2,03 in Marjanka Malavašič 2,06; pionirke 9 do 12 let: Metka Urantič 1,41, Olga Zajc 1,49 in Boža Butkovec 1,50.

Po zaključku tekmovanja so razdelili zmagovalcem praktična darila in sicer: 6 trenirk, 1 hlačka s puloverjem, 1 deško obleko in 1 skirco. Obdaritvi je sledila pogostitev vseh tekmovalcev.

TVD Partizan je lahko zadovoljen z uspehom tega dne. Naj nadaljuje na začeti poti! Glavno zaslugo pa imajo darovalci lepih daril in hrane za zakusko, za kar jim je treba izreči priznanje; bila so to: Mesto trgovsko podjetje v Trbovljah, OZKZ Trbovlje in zadržno podjetje »Mesopromet« v Trbovljah. Dokazala so, da so prepričana in voljna darovati za rast, vzgojo in zdravje naše mladine in s tem sodelovati pri izgradnji naše lepe socialistične domovine.

Rešitev nagradne križanke za pionirje

Akoravno nam je tiskarski škrt pri križanki v naši zadnji številki spet ponagajal — ni namreč v drugi, četrti in peti vrsti napravil potrebno slepo okno — smo od pionirjev vendar prejeli pravilne rešitve. Rešitev (vodoravno in navpično) se glasi: 1. redek; 2. Eden; 3. denar; 4. ena; 5. Rok.

Zreb je odločil, da dobi nagrado Kati Zunk, učenka III. b razreda trboveljske gimnazije, ki naj pride v naše uredništvo po obljubljeni knjižni darilo.

Nagradna besedna obratnica

Pionir Franc Repovž iz Trbovelj, Partizanska cesta 24, nam je poslal sledečo besedno obratnico. — Rešite jo!

1 2 3 4 5 6 = moško ime
6 5 4 3 2 1 = del telesa

Rešitev nam pošljite do sobote dne 9. maja. Izžrebani bo dobil od nas lepo knjižno darilo.

V vsako hišo knjige Prešernove družbe!

Delavska godba v Trbovljah ima za seboj krepak podmladek

Preteklo soboto zvečer je priredila Delavska godba »Svobode-center« v Trbovljah v Delavskem domu svoj prvi letošnji koncert. V prvem delu te muzikalne prireditve je nastopila trboveljska rudarska godba z dokaj težkimi glasbenimi deli, ki pa jih je izvedla z zanesljivostjo, kakršne smo vajeni pri njej že leta, ko se je povzpnila od uspeha do uspeha. Od tedaj, ko ji je bilo priznano državno prvenstvo, ostaja na istem nivoju in Trbovlje morejo biti le ponosne, da imajo tako kulturno skupino, ki nosi sloves Trbovelj širom po naši domovini, pa tudi v zamejstvo. Godbo je vodil s priznanim zanesljivostjo njen kapelnik Tone Hudar, ki že 26 let uspešno uveljavlja pri tej godbi svoje odlične sposobnosti.

Koncert pa je bil poživilen še posebej z drugim delom, ko je prvič nastopila trboveljska mladinsko-pionirska godba na pihala pod vodstvom svojega učitelja Ada Taušiča. Poslušalci kar niso mogli verjeti, da so dosegli mladi

25 let odrskega dela

KUD »Ivan Cankar« v Loki pri Zidanem mostu je 25. aprila t. l. uprizoril dramo »Pot do zločina«. Režijo je vodil tov. Alojz Mlinar ter je pod njegovim vodstvom igralska družina tega društva prikazala majhno sliko življenja stare, predaprilske Jugoslavije.

Vse od osvoboditve pa do danes je ta gledališka skupina vztrajno in dokaj načrtno delala. S svojimi predstavami ni le zabavala, marveč tudi izobraževala delovne ljudi. Odrska dela je izbirala v skladu z izobraževalnimi nalogami kulturnega društva, da prosvetljuje in dviga preproste ljudske množice na vasi, v čemer je tudi uspevala. Vsi igralci kulturnega društva v Loki se trudijo, da s svojim melem čim bolj utrejo pot kulture na vas. V takšnem delu je tovari-

šica Slavka Jenčič doživela sedaj 25. jubilejno leto svojega delovanja v gledališki umetnosti. Igralsko kariero je začela že kot šolarica ter je v manjših enodejankah uspevala prodreti s svojo nadarjenostjo. Ognjeni krst v gledališkem delu je doživela leta 1931 z igro »Babilon« v vlogi sobarice. Od tedaj se je njena odrska kariera vzpenjala vse višje ter je jubilatka s svojim igralskim znanjem osvajala srca gledalcev. Že do pričetka druge svetovne vojne je imela za seboj lep gledališki repertoar, saj je v pičlih desetih letih nastopila kar v osemnajstih igralskih vlogah.

Z izbruhom vojne je morala s svojim gledališkim delom prenehati, njen talent pa jo je gnal, da se je tudi v časih okupacije izobraževala in to s pisanimi odrskimi deli.

Leto 1945 je bilo za jubilatko posebno značilno; takrat je vsa prerajena ponovno zaživela in hitela novim uspehom nasproti. Višek svojih igralskih sposobnosti je pokazala v igri »Mariša« v glavni vlogi. Ves čas je sodelovala skraj pri vseh igrar, ki jih je uprizorjala ta igralska družina. Poskusila se je tudi v operetah »Kovačev študent« in »Vasovalci«, kjer je žela zaslužno priznanje kot igralka in pevka — svoje režiserske sposobnosti pa je pokazala z igro »Pričarani ženini«; tukaj je s srečno roko izbrala iz mladine vrsto nadarjenih igralcev.

Svoje neutrudno in požrtvovalno delo za uspeh prosvete na vasi pa je pokazala tudi kot tajnica KUD, kjer je opravljala svoje naloge vestno in zadovoljivo. Petindvajseto leto svojega delovanja v prosvetnem društvu je tovarišica Slavka najlepše praznovala z jubilejno igro »Pot do zločina« v vlogi Eve Antaličeve, s katero je dala dramo sliko, ki je tako značilna za življenje vaških močotcev v stari Jugoslaviji.

Prebivalci Loke in okoličani želijo ob tej priliki jubilatki Slavki mnogo uspehov v njenem nadaljnjem odrskem delu, mlajšim igralcem pa jo stavljamo za svetel zgled.

T. M.

Trgovsko podjetje

»KOROTAN«

MEŽICA

NUDI VSEM POTROŠNIKOM V TRGOVSKI MREŽI MANUFAKTURO, GALANTERIJO, ŠPECERIJO IN GRADBENI MATERIAL.

INDUSTRIJSKO BLAGO DAJEMO NA POTROŠNIŠKI KREDIT. POSLUŽITE SE UGODNOSTI, KI VAM OLAJŠA NAKUP. — OBIŠČITE NAŠO NOVO PRODAJALNO S TEKSTILNIM BLAGOM IN ČEVLJI!

Velika izbira!

Konkurenčne cene!

NAJ ŽIVI 1. MAJ — PRAZNIK DELA

Z godbo VII. korpusa po partizanskih krajih

»Kaj pa Franca?« polzvedujejo ostali. »Eh, kaj, za mano je šla s praznim bokalom.«

Slednjilo smo v dolini Krke. Levo od nas se vije smaragdno zelena Krka. Iz vode štrle šopi trave in grmlja, kar daje že itak lepi reki še poseben čar. Naš pogled pritegne otokski grad, ki nam bo kljub slabemu vremenu zaradi izredne lepote ostal še dolgo v spominu. Približujemo se — kot pravijo — dolenski metropoli; Novemu mestu. Zgodovinski izstopni Kmalu se po mestu, ki ga z neverjetno naglico obnavljajo in olepšujejo, razlegajo partizanske korčence. Številno radovednih poslušalcev se je večalo. Od nekod se je prenilil do godbe koščen možak srednjih let in začel muzikantom stiskati roke.

»Pozdravljeni! Saj me poznate. Mesar iz korpusa sem. Z mesom sem vas zalagal.« Stiskanja rok ni ne konca ne kraja. Vsakdo se veselil svidenja s prvim znancem. »Spet sem mesar; mesa bo v Toplicah kot drv...« je vesel pripovedoval.

Po kosilu prinese natakar na mizo pet litro vina. »Od znanca mesarja,« je povedal in se še sam zadovoljno nasmehnil.

Ob treh popoldnih smo se zbasali v avtobus in odpeljali proti Gorjancem. Po nekaj kilometrih vožnje moramo izstopiti, ker se je motor začel kajati. Šofer je odkril pokvarjen kovačev zavrtil sčlenjeno dovodno henično cev. Medtem se godbeniki zberejo pred hišo, kjer je bila leta 1944 Zdravstvena postaja.

»Ali se spominjate začne Marko in me-

žika Guzejevemu Francelju. »Tule smo igrali, ko je deset ljubljanska odhajala na Hrvaško. Tangle je bil pa sod vina...«

S hruba se pripodijo šolarji in radovedno ogledujejo godbenike. Prikažejo se tudi prvi meščani, ki pa obstanejo v spoštljivi razdalji. Ne vem, zakaj si ne upajo k njim.

Po končanem programu se oglašil Jeričev Jože, predsednik hrastniške Zveze borcev in povabi prebivalce Suborja na veliko partizansko proslavo.

Tudi v Metliki se ustavimo. Tam najdjo godci več znancev. Posebno veseli so bili svidenja z Mihelčičem, ki je igral pri godbi glavnega štaba. Tu se v kratkem času zbere preko sto ljudi. Nekateri od njih skušajo tudi strokovno oceniti godbo. Primerjajo jo s svojo, metliško. Starejši moški, očitno že upokojeni, se zaupno približajo godbi. Ko odigrajo, jih pohvali: »Lepo igrate. Vaši godbeni ne bo nobena v Toplicah kos.« Dobro de muzikantom ta pohvala.

Nekdo je zvedel, da točijo v bližnji gostilni vino po šestdeset dinarjev. Ta novica deluje kot bomba; čez nekaj hipov ostanejo od godbe na trgu še štirje pionirji...

Peljemo se proti Gradcu. Spet ožive spomini. Avtobus je spet poln prešernega smeha.

Pred spomenikom enaštiridesetih padlih Gradčanov zaigra godba nekaj korčence. Nakar se razgubimo po vasi. Jaz sem šel z Marokom in Mihom k Malki, ki nas je pri-srečno sprejela. Čez dobro uro se poslovimo od nje in jo povabimo na koncert. Spotoma mi Maroko pripoveduje: »Ta ženska je dobra kot zlato; sploh so vsi Zagradčani dobri ljudje.« Nadaljnji razgovor pretrga potje dveh deklet, ki kakšnih trideset metrov nad cesto poista priljubljeno dalmašinsko: »Ja ču rublje prati gde je meni volja...« Za hip se ustavimo in prisluhnemo; zardi se nam, da je otožna, hupeneča pesem deklet, ki morda preživljata prvo ljubezen, pregnala slabo vreme in dež. Posebno všeč nam je bil prijeten, globok alt ene izmed njih, ki sodi bolj na glasbeno akademijo kot pa v Gradce.

Zavili smo v kromo na večerje. Postregli so nam z okusnimi krvavci, darom krajevne odbora Zveze borcev. Muzikanti so godrnjali nad kislim vinom, vendar jih to ni motilo, da ga ne bi pošteno pili. Moje zanimanje je pritegnil rdečelas, zaraščen možak, ki je potegnil harmoniko. Ko je izvalil iz nje akorde, je sunil z glavjo vznav, nato pa se je vedno bolj sklanjal nad harmoniko. Dokler ni skoraj obvisel na njej. Igral je strastno, zastrgano, vendar čudovito. Iz skromne harmonike je izvaljal melodijo za melodijo in pokrkl pustjo gostilniško sobo a prijetno domačnostjo. Redkokdaj sem slišal vsakega muzikanta, ki bi igral boljše. Do slej sem čul samo rudarja Slavca, ki se mi je zdel bolj od — kakor mi je priprnil sosed domačin — najboljšega harmonikarja Bele Krajine. Vendar sem pa moral to sodbno že dan pozneje v Črmošnjicah spreminiti, kjer me je Jože znova prošeneti z umirjenjskim, bolj dovršenim igranjem na desetbasovsko harmoniko.

Po večerji smo se zbrali na prostoru poleg spomenika, kjer je na koncert čakalo že preko sto domobinov. Gradčani, zlasti pa fantje in dekleta, so nam hoteli pokazati, da prav lepo zapojejo slovenske pesmi. Tudi mi se jim nisem dal. Viktor je zbral pevec in zapeli smo. Posebno lepo je zvenela Simontijeva »Bolen mi leži...«, po mojem najlepša in najbolj razširjena vojnovna zbrovska pesem. Gradčani so prisluhnili dva ali trije se porjeli, in preko Labinja se je razlila otožna, lepa pesem o makedonskem junaku. Ročak je svoj solo — čeprav je hodi k prvikom valam — kar dobro odpel. Sredi najbujšega tekmovanja pa je ugasnila luč. Vseh nas se je polastilo malodušje; koncert bo odpadel.

Izkrlica upanja, ki je tlela v nas, je za dostavala, da nisimo obupali. Peli smo naprej. Ker toka še ni bilo, so muzikanti na pamet igrali korčence. S svojim sporedom so bili že skoraj pri kraju, ko je zasvetila luč. Nekdo je zavpil: »Živio, koncert bo!«

V nekaj minutah je bila dvorana zasedena in muzikanti razporejeni. Po izmenjavi

pozdravnih govorov našega zastopnika in simpatičnega predsednika gradsko Zveze borbocev je zaigrala godba. V dvorani je zavladala popolna tišina; še razposajeni gledalci poboljševalnega zavoda so prisluhnili. Koncert jih je odtrgal od vsakdanjosti. Zazdale se mi je, da bi marsikdo izmed njih rad igral pri godbi. Morda bi ga godba plemenitila in bi zaradi nje postal boljši človek.

Za marsikoga je bil koncert prehitro končan; še bi želeli poslušati godce, njihove godece, s krčimi ama delili teške in vročrat lepe dneve. Več mesecev je godba bivala v njihovi vasi. Sklenjeno je bilo več rednih prijatelstev, ki jih bo razdružila šele smrt. Zato je bila godba v Gradcu najlepša sprejeta. Doživela je sprojem, kot ga pripravimo pri nas le najbolj priljubljenim sosednikom in prijateljem.

Niso še odšli iz dvorane, ko so zadeli z namečenjem miz in stolov. Skupine znancev in prijateljev posedajo. Ko pritomalo na mizo steklenice, se prične nadzvalovanje: »Na zdravje Pepče, Ivo, Francelj, Maroko...« odziva na zdravje Malka, Živo Jože... so odpravljali muzikanti. »Kako si slušala, Barica,« se sliši kako gosposki izgleda. Maroko... se sliši izza miz. Prijatelji si nazdravljajo.

Mlajši so že nestrpni, neučakani; želijo si godbe, pesna. Kmalu so bili utišani. Za vrtili so se, da jih je bilo veselje gledati, vrteli so se, da jih je bilo veselje gledati. Pogum so dobili tudi starejši in kmalu jih začno posnemati. Nastalo je prijetno, veselo razpoloženje, ki ga na naših množičnih zabavah redko doživimo. Muzikanti se nlijo med znance, miadi pa bi radi kar nalo prej pesnili. Da je bil volk sit in kosa čela, so prinesli od nekod klavirsko harmoniko in kapelnik Viktor, ki je doslej samo »mahal«, je moral igrati. Ostali pa smo pesnili in pesnili pozno v noč.

Prvotno sem mislil, da bom prepadel delnoči v godzu; skupno z vedno godbeniki. Pa sem se zmotil; k meni je pristopil Gradčevaj Francelj in me povabil, da grem lahko z njim spat k Mlinarjevim. Ponudilo mi je sprejel predvsem zaradi tega, da bi se s njim spobila spoznal z nekimi, da bo pri muzikantih, da stih jih Maroko in Janko. »Naj povedali, da stih jih Maroko in Janko. »Naj vita v rjuhe, zabavala do pol treh zjutraj...«

(Dalje prihodnje)

Ameriški film »VIVA ZAPATA«

V filmu »Viva Zapata!« po scenariju Johna Steinbecka in v režiji Elije Kazana gledamo Emiliana Zapata, revolucionarja, ki se bori za pravice mehiškega ljudstva. Gledamo lik borca, prikazanega sredi brezkompromisne in realistične revolucije, ki si socialno zatirani narod išče novih družbenih oblik in rešitve agrarne vprašanja. Ime Zapata je še danes politični program napredno, socialistično mislečih ljudi v daljni Mehiki.

Film je bil posnet lani in je po vsem svetu našel na topel sprejem, čeprav ni presegel na cenene efekte in lepoto nastopajočih igralcev. Glavni igralec, ki predstavlja Zapata, je Merlon Brando, ki si je

to vlogo zaslužil Oscarja, najvišjo ameriško filmsko nagrado.

Ste že kdaj slisali, da bi kmet zmagal proti veleposelniku v pravdi za zemljo? Tudi Zapata ni uspel prepričati predsednika Diaza, da morajo priti do svoje zemlje. V praznih procesih so kmetje vasi Ayala sli s starimi listinami v roki na polje pregledati mejnike. Ko se je pokazal Emiliano Zapata na svojem belem konju, so ga vsi živahnje pozdravljali. Nekdo je z mečem preekal žično ograjo in ljudje so vdrlj kot živa reka na polje.

V travi so iskali mejnike. Tedaj zadoni vojaška trombeta, ruralci so se z dvignjenimi sabljami zagnali na ljudi, strojnica je

bil nadut in podel. Zapata je nagnal s pretopačem, pijancem in širokoustežem, Josefa že ne bo čepela na tleh in pekla indijanski kruh. Komaj je Emiliano stopil iz trgovčeve hiše čez prag, so ga zgrabili zandari in ga zvezali. Zvezanemu Emiliano so natakneli zanko okrog vratu in ga privzeli za stolnikovega konja gnali iz mesta. Pablo Eufemio in Fernando so se spogledali, spogledali so se kmetje in se jeli zgrinjati okrog orožnikov. Nenadoma jim je stala nasproti oborožena četa. Kmetje so pristopili k Emiliano in ga osvobodili. Emiliano je skočil na svojega belca, Fernando je ukazal prerezati brzojavne žice, orožniki so se osramočeni vrnili v mesto, pant je bil tu.

Predsednik Diaz je poslal vojsko nad upornike. Zapata je pošteno potokel, Posebno hrabro so se izkazale žene. Vlado čete so držale steno in v trdnjavi. Soldadera je zahtevala dinamit in ko se je jarka sončno bliščevala razlila in jutranji tisi izza obronkov gora po razrušenem mestu, je močan pok pretresel ozračje. Razletel se je trdnjavski stolp. Zapatine čete, ki so čakale v zasedi, so v naskoku vdrle skozi ruševine in naglo opravile s posadko.

Pozno popoldne. V zraku je dišalo po smrti. Zmagovalcu Emiliano prinášajo ljudje darila: sadije, cvetje, perlatino, pogosto Eufemio je pripeljal proplašenega dečka, ki je sam iztrgal sovražniku strojnico. Takega borca je treba nagraditi. Emiliano mu je ponudil puška, deček pa je gledal samo Emilianovega konja. — Imej ga — mu je dejal Emiliano. Deček je komaj zlezal v sedlo, pogljal konja in izginil. Vojak, ki so sedeli okrog, so občudovali to plemenito darovalčevost. Emiliano je smehljajoč se gledal na dečkom. Ko se je okrenil, je zagledal pred seboj Espejo in Fernanda s pismom. Pablo mu ga je prebral: »Jaz, Francisco Madero, vas v imenu osvobodilne vojske imenujem za generala.« Eufemio je potegnil iz žepa generalske znake in jih pripel bratu. — Od kod jih imaš, — vpraša začuden Emiliano. — Od nekega generala. — smeje odvrne Eufemio. Streli so zgrmeli v zrak, borci so vstali, kakor vihar so doneli klici: »Živel general Zapata!«

Trgovce Espejo je naglo pozabil zdaj, kako je nagnal nekoč Josefa na ubo. Hitro je ponudil generalu svojo hčer. Svadba je bila bučna in vesela. Emiliano je v poročni noči buden ležal zraven žene. Josefa se je prebudila in opazila nemir v njegovih očeh. Zdjaj sta srečna, kaj ga neki teži? Proseče je zrla vanj. Emiliano bo moral v prestolnico k Maderu, med solane ljudi, pa ne zna brati. Ko bi ga Josefa učila brati. Ko bi ga začela učiti že kar nočoo...

Ko je naslednje jutro segel Zapata v roke Maderu, je čutil, da je to nežna, negovana roka človeka, ki nikoli ni delal na polju in se nikoli ni držal za puško. Emiliano mu ni prevzel zanj. Govoril je vse več kot Diaz. Z razdelitvijo zemlje kmetom, za kar se je Zapata boril, se je obotavljaj. Hotel je imeti najprej neke zakone, razpustiti osvobodilno vojsko, razorožiti upornike, toda Emiliano vé, da ljudje ne morejo čakati, treba je sejati, treba je žeti. »General,« pravi Madero, »mi zaupate!« Kolikor zaupa ljudstvo meni, dokler držim svojo obljubo,« Zapata je prijel puško, se obrnil in odšel domov v Morelos. Komaj je zaprl vrata za seboj, je pristopil k Maderu Huerta: »Ubižite tega Zapata! Vzel bom svojo četo in šel v Morelos ter ga pripravil, da razoroži ta tiger svojo vojsko!« V Morelosu so na trgu slavili zmago. Eufemio je s Soldatero plesal na trgu, toda vse od so iskale zmagovalca. Emiliano pa je zamišljen stal poleg predsednika. Ni razumel miru, ni mogel razumeti, da morajo sedaj oddati orožje, a katerim so si priborili svobodo in zemljo. Zalostno mu je namemel Madero, tedaj je pa pridružil na konju ves zaprašen Eufemio. »General Huerta se bliža s svojo vojsko. Kaj je zdaj to? Izdaja, past?« To je nemogoče,« pravi Madero, »jaz sam sem mu prepovedal in sem zato prišel sem k vam, da prepovorim ljudi.«

Emiliano je skočil na konja, poklicel trombeta. Na njegov poziv so pritekli iz vseh hiš ljudje, pograbili orožje in zdrveli proti Huertinim četam. Bori so se po dolini in po hribih. Huerto so pregnali, nova zmaga je bila blizu. Sredi krvave borbe je Emiliana čakal težak posej. Zaradi izdajstva mora obsoditi prijatelja Pabla. Stopil je v kolibo, pred katero je čepela Soldatera. Počel je strel, žena je vstala in se zgrubila v senco.

Kazalo je, da je v Mehiki samo en človek, ki mu ljudstvo zaupa, ko je Huerta pobegnil. General Pancho Villa mu je dal oblačila v roke. Emiliano Zapata je postavil za predsednika. Ona je tekel, Emiliano je bil daleč od žene Josefe, podpisoval je spise, ukazoval, poslušal pričože. Pritožbe se je prišla tudi delegacija iz Morelosa. Predsednikov brat Eufemio je vzel kmetom podjelno zemljo, se polastil njihovih žena in posestev. Emiliano je sklenil, da bo sam stopil domov do brata. Fernando ga je svari, naj ostane v mestu, toda Emiliano je šel s kmeti v Morelos. Četudi je njegov brat general in zaslužjen vojak, nima pravice delati ljudem krivice in sila. V hlačnici je našel pijanega Eufemia. Sporekla sta se in med preprom je eden od kmetov potegnil revolver in ustrelil Eufemia.

V predsednikovi palači Mexico Cityja se je pojavil okruten general. Zaperdal je ubiti Zapata, Fernando, krvoželjni uničevalce, je postal Judež. Povezal se je z vlado in nastavlil Emiliano past. Posadka Jonosatepec se hoče z vso opremo predati Zapati. Emiliano se je kljub zli slutnji svoje žene odločil in šel v dolino. Sredi vojašnice je našel svojega belca, stopil je k njemu, tedaj pa je zagrmelo stotine pušk in Zapata se je zgrudil v smrtnih krčih.

KINO »SVOBODA-CENTER«
v Trbovljah (Delavski dom)

bo igral od 1. do 4. maja ameriški film

Viva Zapata

od 8. do 11. maja pa angleški barvni film

Knjiga o džungli

Razpored predstav bo razviden iz lepakov in reklamnih omaric

KINO »SVOBODA«
v Trbovljah II

bo predvajal od 1. do 4. maja slovenski film

Jara gospoda

v katerem sodeluje tudi Trboveljčan Luči Florenini od 8. do 11. maja bo na sporedu italijanski glasbeni film

Nočni taksi

Razpored predstav bo razviden iz lepakov in reklamnih omaric

Enajst let pozneje

»Rada imam starinsko orožje,« je rekla Silvina. Segla je po bodalu, okrašenem z biseri, ki je ležalo na mizici. Čudila se je, da ni ni trepetala roka. Ni me spoznal, ali je mlačila neprestano. Ni me spoznal. Pozabili me.

Niko je nagubal čelo. »Sarazensko bodalo ni na prodaj,« je pripomnil hladno.

Jörn je vzrojil: »Zakaj ne?«

»Ker ni moje.«

»Pa je vendar pri tebi.«

»Bodalo so mi ponudili v nakup, a ga nisem vzel.«

»Potem ga kupi in mi povej ceno, kakor hitro ti bo znana.« Jörn je segel po orožju in ga vtaknil v Silvino torbico. Spet se je nasmehal.

»To nikakor ne gre.« Niko se je trudil, da ne bi kazal svoje slabe volje preveč odločno.

»Vraga vendar!« je zaklical Jörn in vstal.

Niko je že imel odgovor na jeziku, toda Zaradi tega se vendar ne bosta pričkala.«

»Pa ga hočeš ali ne, je vseeno. Imejte zvečer svoje glavo vtrajal Jörn.

Trenutek nato je nekdo odprl vrata prodajalne.

V trgovino je naglo vstopila Flametta vna razgoreta je bila.

»Signora Vopeli,« je rekla Jörnu, ne da bi sploh koga pozdravila, stakoj morate v Kragentole.

»Svevda,« ji je mirno odgovoril Jörn.

»Jörn je devet.«

Jörn je pogledal na svojo zapesno uro. »Nato prav. Ura je enajdvajset.«

Flametta je nervozno stresla svoje rdeče svetilke, ki so se lasse.

»Jutri zjutraj ob štiri odpelje ladja iz Pristanišča Empedocle.«

»No, int' Mislim, da je žveplo že na krovu.«

»Toda dokumenti še niso pripravljeni. Precej dela še imam.«

»Kako?« je vprašal Jörn malomarno.

Silvina se je igrala z ročajem svoje torbice. »Zadrževala sem vas,« je rekla s obžalovanjem.

Jörn je zamahnil s roko, »Hvaležen sem vam, da ste me vsaj enkrat zadržali od dela.«

Flametta se je naslonila na steno. S kljubovalnim glasom je rekla: »Slučaj se pa lahko odpeljem sama.«

Jörn je prijel očel. Nekako radovedno je gledal vitko dekle, kako je naskopalo svoje roke v žepo svojega svetlega plašča. Prvičkrat je opazil, da je imela črne obrvi, ki so se bočile v visokem loku nad njenimi sivoplavimi očmi. Ni ji odgovoril takoj. Nekaj časa je molčal.

Nato je segel Silvini v roke. »Pozdravljeni Mislim... mislim, da bom kmalu spet prišel.«

Odhitel je, za njim pa Flametta.

Silvina in Niko sta ostala sama. Mnogo truda je bilo, da je delala veseli obraz Cuttlin je, da ji ne bo moglo igrati Kou stanca pl. Dychehoff niti minute več, če ji bo Niko vsaj malo pokazal, da se še spominja Silvine Neipper.

»V katerem hotelu ste se nastanili?« je vprašal kar naravnost.

V penslonu »Paradiso dell'Etna«.

»Ah, pri signori Marzianista.«

»Da zelo romantična hiša.«

»Ste že dolgo v Katanijli?«

»Samo čez nekaj dni.«

»Prihate iz Syrakuz?«

»Ne, iz Mossina.«

»Ah, nasprotno pot ste si izbrali? Torej niste šli čez Palermo in Trapani. Ste si Taormino že ogledali?«

»V Taormino sva hotela iti šele nazaj,« je odgovorila Silvina. »Ker ni dovolj v oddaljenosti.«

Ker ni dovolj v oddaljenosti, je Nika zamikal voditi, koga je še mislila poleg sebe? Nato je vprašal: »Se morda zanimata za starinske novice?«

Silvina je vstala. »Odti moram,« je rekla s težavo. »Predolgo sem vas motila. Pozno je že.«

»Torej te res ni spoznal?« je vprašal Hassolt. Leno je sedel v ležalniku. Noge je izgovoril daleč od sebe, v desnici pa je držal na pol pogorelo cigareto.

»Ne mi se spoznal, mi je odgovorila Silvina. Sedela je na spodnji stopnici terase, od koder si prišel na vrt vije Marzianis. Imela je na sebi progasto bluzo in dolge plave hlače.

»Temo poharvane lasse so te res zelo spremenile.«

»Izgleda tako. Morda me je pa res že pomoloma pozabil, ker...«

»Torej ni delal vlačiča, ki ga mori daba veči?«

Silvina je zapotegnila usta. »Ne, niti nimanj.«

»Končno pa tega tudi ne moreš zahtevati od njega.«

Silvina je vrgla proč neko bilko in vstala. »Mislim... mislim, če bi ne bilo tebe... ni ostala v tisti špilji pri Forchi in poginila od gladu, je naenkrat izdala za sebe. Še danes bi tamkaj ležala.«

»Ne bi ostala več dosti od tebe, Silvina,« je pripomnil Hassolt in se tiho nasmehnil. »Kar se tega tiče, imam popolnoma prav. Toda ker gospod Vopellus ni napravil tedaj niti koraka, da bi te rešil, in se je vsem nevednostim izognil kraticomalo s pobegom, s čimer je pokazal precejšnjo brezvestnost, ne moreš od njega pričakovati, da si dela kakšne očitke in da ga tare pekoča vest.«

»Sovražim ga!« je rekla s stisnjenimi zobmi. Z belim čevljem je sunila v neko vrtno klop.

»Ne bi ostalo več dosti od tebe, Silvina,« je pripomnil Hassolt in se tiho nasmehnil. »Kar se tega tiče, imam popolnoma prav. Toda ker gospod Vopellus ni napravil tedaj niti koraka, da bi te rešil, in se je vsem nevednostim izognil kraticomalo s pobegom, s čimer je pokazal precejšnjo brezvestnost, ne moreš od njega pričakovati, da si dela kakšne očitke in da ga tare pekoča vest.«

»Sovražim ga!« je rekla s stisnjenimi zobmi. Z belim čevljem je sunila v neko vrtno klop.

»Ne bi ostalo več dosti od tebe, Silvina,« je pripomnil Hassolt in se tiho nasmehnil. »Kar se tega tiče, imam popolnoma prav. Toda ker gospod Vopellus ni napravil tedaj niti koraka, da bi te rešil, in se je vsem nevednostim izognil kraticomalo s pobegom, s čimer je pokazal precejšnjo brezvestnost, ne moreš od njega pričakovati, da si dela kakšne očitke in da ga tare pekoča vest.«

Slovenski umetniški film JARA GOSPODA

Studenta Andrej Vrbanoj in Pavle Skušek, gruntarska sinova — dejanje se odigrava ob koncu prejšnjega stoletja in sega do leta 1908 — bi se rada vrnila med gospodo. Ponižanje, ki sta ga doživela na graščini plemenitih Orlovih, ju razpali, da brezobzirno hlepita po moči in »gospodstvu«.

V desetih letih svoje načrte v precejšnji meri uresničila; Orlovi so obubožali, Andrej se vrne domov kot premočen odvjetnik in se oženi z lepo Ančko, preprosto natakario, in kupi Orlovo graščino — Pavle pa je postal sodnik. Nova, jara gospoda je zasedla mesto stare.

Ančka, ki je le okrasek Andrejeve vsemogočnosti in bogastva, ni srečna, ljubezen išče pri Pavlu. Na neki čajanki, ki so jo

pridreli ob obisku Orlove Julije, izve Andrej za njeno ljubezensko razmerje in terja pojasnilo Pavle zataji svojo ljubezen, ker mu je padel več do položaja v družbi kot za Ančko. Ančka, obupana in razočarana, beži v svet.

Nekaj let kasneje stoji pred Pavlom, višjim sodnim svetnikom, ženska, ki so jo po krivem obtožili vlačugarstva in beračenja. To je Ančka, njene žalostne usode pa sta kriva jara gospoda: Andrej Vrbanoj in njen nekdanji ljubček, sedaj njen sodnik Pavle Skušek.

Film bo predvajal kino »Svoboda« v Zgornjih Trbovljah v prihodnjih dneh. V njem sodeluje tudi Trboveljčan Luči Florenini.

A NEKDOTE

Nevarnost je minila

Naš književnik Ivo Cipiko ni niti malo pazil na obleko. Vedno je hodil v ponošeni obleki, le redkokdaj, ob posebnih prilikah, je oblekel črno obleko. Tako nališpan si je Cipiko hekega dne zataknil celo bel cvet v gumbnico. Nek njegov prijatelj, ki ga je srečal, ga je zbedel:

»Čuvaj se osla, Ivo, da ti ne bo pojedel cvet!«

»Ni nobene nevarnosti več,« mu je odgovoril Cipiko, »glavno je, da sem mimo tebe srečno prišel!«

Maščevanje je sladko

Slavni skladatelj Händel, je na nekem svojem koncertu, ki ga je dirigiral, opazil, da se njegov znanec, pisec komedij, med koncertom obrača k svoji sosedini in se smeji. Po koncertu ga je Händel poklical in mu rekel:

»Povejte mi, prosim vas, zakaj ste se ves čas na koncertu smejali? Sem se li jaz kdaj tako smejal, ko sem gledal vaše komedije?«

Zadnjikrat

Nekega dne je prišel k našemu pesniku Disu, ki je bil poznan kot velik bohem, njegov upnik in mu dejal:

»Vprašam vas zadnjikrat, ali mi hočete plačati svoj dolg ali ne?«

Dis mu posmejan odgovori:

»Zelo me veseli, da ste me zadnjikrat vprašali!«

Victor Hugo

Viktorju Hugoju je na njegov 85. rojstni dan redakcija nekega pariškega lista postavila vprašanje:

»Katero svojih del šteje kot najboljšje?«

»Najboljšega dela,« ji je odgovoril Victor Hugo, »še nisem napisal.«

Vprašajte starejšo

Nek radoveden novinar je vprašal nekoč osemdeset let staro gospo, kdaj ženska neha ljubiti.

Gospa pa mu je odgovorila: »Če hočete to vedeti, morate vprašati kakšno starejšo žensko.«

KOMUNALNA UPRAVA

V MARIBORU

POŠILJA VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU BORBENE POZDRAVE ZA LETOŠNJI PRVI MAJ!

si sta v njegovo trgovino. Pa še brez vsake potrebe. Lahko se prav dobro poznamo z Jürgenom Vopelljem, ne da bi se nama bilo treba brigati za njegovega brata Nika. Kako ti je všeč Jürgen Vopeli?«

Silvina je opazovala neko aravo. Ni mu odgovorila.

»Izgleda, da si napravila nani precej močan vtis. To je dobro.«

»In čemu naj bi bilo to dobro?«

»Oglajalo nam bo trgovske posle. Upam, da bom imel kmalu priložnost govoriti z njim o tem, da se potem lahko odpeljeva dalje.«

Silvina se je trpko nasmehnila. »Trgovski posli... da, trgovski posli so ti vse.«

»Skomignil ti je ravnaj. Naenkrat se je sklonil k njej. »Poslušaj, Silvina! Ti veš, da te ljubim. Na svoj način celo zelo. Če bom moral živeti v večnem strahu, da boš... Ne maram, da bi te Nikolaj Vopeli spoznal. Če pa bo naključje hotelo, da križi tvojo pot, tega ne morem spreminiti. Da te ne bo spoznal, bodo za to že poskrbeli tvoji temni laši. Nejem pa, da se z njim namerno srečaš, da z njim govoriš. Tega skratka ne maram. Toliko mi ni vreden ne Eric in njegovo zastopstvo in tudi ne cela kupčija. Potem se raje vrniva. Takoj. Ze jutri.«

»Ostala bom še tukaj,« je rekla hladno.

Tisti trenutek sta slišala neke glasove. Kl so se bližali, in korake po pesku.

Iz grmljave je stopila Margherita Marzianis z Jürgenom Vopelljem.

»Dober dan!« je pozdravil Jörn živahno. »Sem že spet tu. Ali nisem mož beseda?«

Hassolt si je z bliskovito naglavo nataknil veseli nasmeh. Toda Jörn mu je samo mimogrede dal roko, kajti takoj se je obrnil k Silvini. »Bilo mi je strašno neprijetno, da sem vas moral sinoči tako naglo in tako nevljudno zapustiti. Ste imel lepo pot?«

»Da. Ni se mi pripetilo.«

»V Agrigentu nisem imel mira.«

»No, kakor vidite, sem še živa in zdrava.«

Dala mu je roko.

»Da, to vidim. Sedaj sem tudi potolažen. Oddahnil se je in ji smeje gledal v oči. »Sedaj sem spet pomirjen. Ste si mesto že ogledali? Če ne, vam ga bom razkazal.«

»Vti ste vendar tako zapolen mož. Saj ne odganite.«

»Časa imam na pretek. Parnik bo odplul iz pristanišča Empedocle, polno naložen z žveplom. Vse drugo se več ne mudi.«

»Ne bi rada videla, da bi bila vaša tajnica, gospodična Corda, spet slabe volje.«

»Oh, Flamette mislite! Ta je da smrti utrujena. Razgovoril sem jo z avtomobila pred njenim hotelom. Sedaj spi. Ponoči ni imela časa.«

»Seveda pojdeš z gospodom Vopelljem, Konstancia,« je posegel vmes Hassolt. »Priročnost, da si ogledaš Katanijo, ki ti jo razkazal strokovnjak, moraš izkoristiti. Jaz sam danes nisem več sposoben za kakšen sprehod. Nato pa bo gospod Vopeli prišel spet semkaj na čaj, kaj ne?«

Silvina ga je z naglim pogledom osivnila prezirljivo. Ta trenutek je moža, ki ga je hotela poročiti, sovražila.

»Ste še vedno tako utrujeni od potovanja?« je vprašala Margherita z sočutjem.

»Tako vroče je tukaj,« ji je odgovoril Hassolt.

Jörn se je od navdušenja široko nasmehal. »Silvino, da poldete z menoj, il je rekel. Vzel je po roko.«

»Preobleči se moram,« je pripomnila Silvina. Strmel je v svoje prste, v katerih je mečkala rdeče cvete krežuljice.

»Potakni vas bom,« iz njegovega glasu je zvenela globoko udanost. Silvina ni bila več slabe volje. Vzravnila je glavo, toda Jörnove oči so tako žarele, da je morala umakniti pogled.

»Pohitela bom.«

Kmalu nato je odšla z Jürgenom Vopelljem. Hassolt je gledal za njima. Poleg njega je stala Margherita Okrog ust ji je igral trpek smehljaj. Ni bila ljubosurna, vendar jo je bolelo, ko je videla oba odhajata skupaj.

Pred hišo je stal Jörnov dirkalni voz, toda Jörn je dejal: »Ne bova se vozila z avtom. Sovražim vožnje z avtomobilom. Vzela si bova časa za ogled mesta. Naročil bom kočijo.«

Silvino je bila s to namero zadovoljna. Jörnova veselost je bila nalezljiva. Kar všeč je bilo, da se je za nekaj časa umaknil Hassoltu. (Dalje prihodnjih)

Fizkultura in Sport

Osiješki Proleter v Trbovljah

**Proleter (Osijek) : Rudar
1:0 (0:0)**

Nihče v Trbovljah ni minulo nedeljo pričakoval zmage »Rudarja« proti »Proleterju« iz Osijeka, še manj pa so gledalci mislili, da jih bo napad domačinov tako razočaral. Kljub dobri obrambi »Rudarja« je padel edini gol v 86. minuti tekme po igralcu Kockarju iz Osijeka. Gostje so bili tehnično mnogo boljši, na splošno pa je prevladovalo mnenje, da bo »Rudar« to svojo slabo stran nadomestil z borbenostjo in voljo, vendar ni bilo tako. Najboljši mož »Rudarja« je bil poštvalni Ahlin in pa Knaus, ki je ljubosumno čuval Rusika in mu ni dal dihati. Proleter je imel več lepih priložnosti, toda vse žoge je Ahlin srečno prestregel, ali pa je bila žoga streljana mimo gola. V prvem polčasu je »Rudar« igral kot

brez volje, v drugem delu igre pa je bil nekoliko boljši in je celo nekaj časa prevladoval, toda žoga ni našla poti v mrežo nasprotnika, marveč v 86. minuti v vrata »Rudarja«, ki je tudi Ahlin ni mogel ubraniti. Nepotrebno podajanje žoge na kratke pasove v polju je »Rudarja« stalo eno točko.

Pred 1500 gledalci je dobro sodil Preisinger iz Celja.

V predtekmi je Rudar II igral neodločeno s »Svobodo« iz Kisovca 0:0. Bila je to tekma izgubljenih priložnosti za igralce Rudarja, ki so kar tekmovali med seboj, kdo bo bolj neokreten.

OBJAVA

Vse motoriste, člane moto sekcije »Rudarja« obveščamo, da sprejemamo prigrasitve za izlet v Mežico do četrika. V četrtek popoldne se deli gorivo in mazivo pri podjetju Tausel. — Odbor.

Lepa zmaga Rudarja nad Krimom

RUDAR : KRIM 11:9 (7:3)

V tekmi moških ekip za prvenstvo Slovenije je domači »Rudar« premagal enajstorico »Krima« z 11:9. Rudar je bil boljši v prvem polčasu, saj je vodil s 7:3, medtem ko so bili v drugem delu igre gostje boljši in je izgledalo, da bodo igro izenačili.

ROKOMET

Na stadionu sta bili danes odigrani dve rokometni tekmi ženske in moške ekipe. V prvi sta se ob 10. uri srečali ekipi »Svobode« iz Ljubljane in »Rudarja«. Ljubljankanke so bile boljše in so zmagale z rezultatom 6:3 (4:2). Pri Rudarju je iskati krivdo za poraz pri golmanu, ki ima na vesti vsaj tri gole.

Počitniški dom rudarjev na Partizanskem vrhu — vabi

Letos bomo posebno lepo proslavili Titovo štafeto

Kakor vsako leto bodo trboveljski športniki, člani TVD Partizana in ostali iz celega našega okraja izvedli v počastitev rojstnega dne vrhovnega vodje naše države Titovo štafeto, ki se bo priključila glavni štafetni proggi pri Rimskih toplicah ozir. pri Gračnici na meji okraja Trbovlje in okraja Celje-okolica.

Za dobro izvedbo letošnje Titove štafete je na delu okrajni štab na čelu s tov. Martinom Gosakom, predsednikom trboveljskega okraja. V tem štabu so še zastopniki iz naših revirskih centrov Trbovlje, Zagorje, Hrastnik in Radeče. — Dolžina glavne štafete proge bo merila 41,6 km, dolžina vseh stranskih prog pa 123,6 km, tako da bodo tekači torej skupno pretekli 165 km. Štafetno palico bodo tekači prevzeli pri Rimskih toplicah in jo prenesli do okrajne meje na zahodu na Vačah.

Ob glavni proggi so predvideni mitingi, tako v Zidanem mostu, Hrastniku, Trbovljah in Zagorju, pa tudi v Ra-

dečah in na Dolu pri Hrastniku. Stranskih prog bo dvajset. Med drugim bodo na stranskih progah tekli športniki še z Vrhovega do Radeč, pritekli pa bodo tudi s Podkuma in Dol pri Litiji.

Na štafeto pa niso pozabili naši revirski planinci. Ti bodo pritekli na glavno štafetno proggo z Mrzlice in Kalater s Kuma, našega zasavskega Triglava. Zveza borcev mesta Trbovlje bo imela svojo štafetno proggo s Cebinevega, kjer je bil pred šestnajstimi leti ustanovni kongres KPS. Poleg ostalih stranskih prog, ki se bodo pridružile glavni štafetni proggi v Zagorju, bo med drugim tudi progga s Pleš pod Sv. Goro, kjer so leta 1941 ustanovili prvo revirsko četo.

V glavni in v stranskih štafetnih progah bo sodelovalo 1215 tekačev, poleg njih pa še veliko število spremljevalcev.

Poleg okrajnega štaba za izvedbo Titove štafete so postavljeni tudi krajevni štabi. — Za štafetno palico okraja Trbovlje je napravil osnutek akadem-

ski kipar, trboveljski rojak Stojan Battič, palico pa bo izdelalo podjetje »Mehavnika« v Trbovljah. — Poleg izvedbe Titove štafete, ki jo bodo tudi letos v Zasavju najskrbneje pripravili, bodo v počastitev rojstnega dne predsednika FLRJ slovesne akademije v Trbovljah, Hrastniku, Radečah in Zagorju. Posebno lepa bo letos slavnostna akademija v Zagorju v soboto, 23. maja, v okviru festivalnih slovesnosti naših kulturnih društev »Svoboda«, ki bodo trajale od 17. do 24. maja t. l.

Poverjeniki Prešernove družbe!

Javljajte Glavnemu odboru svoje naslove in koliko članov predvidevate pridobiti, da vam pošljemo navodila in odgovarjajoče število tiskovin.

OBJAVE

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem šefu bolnišnice, primariju dr. Virgilu Krasniku, za uspešno opravljeno operacijo ter vsem ostalemu osebju bolnišnice za nego in skrb. — Mato Škoberne, Trbovlje.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so spremili k zadnjemu počitku našo mater Margareto Železnik. Zahvaljujemo se tudi godbi in darovalcem vencev. — Zahvaljujoči ostali.

PRODAM kozolet, štiriokonski, krta opeko. — Poklšek, Trbovlje.

PREKLICUJEM izjavo proti tov. Andreju Hauptmanu iz Trbovelj. — Jernej Kreč, Trbovlje.

OPOZARJAM, in svarim vsakogar, ki bi govoril neresnično vesti o meni, ker ga bom sodnijsko zasledovala. — Gabrijela Muršič, Sv. Planina.

Motosekcija »Rudarja« ob občnem zboru

Boljše je učiti Janezka, kot pa se bosti z Janezom

Cilj zakoncev je imeti otroke. Otrok je sonce v družini. Marsikdaj drobno bitje utrdi že zrahljane ljubezenske vezi in prav tako tak mali kričič nenadoma spremeni v marsikakšen zakon enolično življenje.

Rojstvo otroka da staršem, zlasti pa materi, mnogo skrbi in dela. Pri dojenčku je treba paziti predvsem na pravilni telesni razvoj. Kmalu pa je treba pričeti otroku tudi vzgajati.

Vzgoja otrok je težko in odgovorno delo. Le malo staršev je, ki so temu delu kos. Nekateri so prestrogi, drugi popustljivi, tretji se za otroke skoro nič ne brigajo itd.

Hočem se ustaviti pri tistih starših, ki so pri vzgoji svojih otrok preveč popustljivi. Mnogo takih očetov in mamic poznam. Nekateri imajo milijene edinčice, drugi spet več otrok. Nekateri imajo izmed otrok le enega posebno radi. Ponekod sta pri vzgoji popustljiva oba, drugod pa le oče ali mati.

Otrok mora starše ubogati in spoštovati. To doseči ni pri vseh otrocih enako, saj je vsak otrok svet zase. Za-

radi tega tudi ne morejo starši vseh otrok enako vzgajati. Nek vzgojni ukrep se na primer pri Tončku obnese, pri Metki pa popolnoma odpove. Starši svoje otroke dobro poznajo in zato tudi vedo, kako se pri njih obnese določena kazen ali pohvala.

Popustljivost ali pa nedoslednost staršev pri vzgoji svojih otrok ima lahko težke posledice. Nekdo mi je povedal tole:

Poznal sem družino z več otroki. Starši so vzgojno vlogo še kar zadovoljivo odigrali, le pri zadnjem, petem otroku je mati nekako povsem odpovedala. In ker je ta žena imela moža »pod copato«, je bila torej ona neomejen gospodar nad malim Lojzkom. Dopustila mu je skoro vse. Ostali otroci in mož so ji to očitali, a ona je preslišala vse. Videla in slišala je le svojega sinčka, ki je svojo voljo iz dneva v dan bolj uveljavljal. V jezi je večkrat celo udaril svojo mater. Ona pa: »Bo že prišel k pameti.« Ni ga dovolj svarila. Kar si je domislil, mu je ustregla, če ji je le bilo mogoče.

Lojzek je rasel in z njim je rasla tudi njegova zahtevnost, trma in še druge slabe lastnosti, ki bi jih bilo treba nujno odpravljati. Otroku so se ljudje čudili in dejali: »Ta bo še daleč prišel, če ga bo tako vzgajala.«

In tako se je zgodilo. Fant se je stopnjema slabšal. S šestnajstimi leti se je znašel v poboljševalnici, kjer je preživel svoja najlepša leta. Doma je tarnala vsa strta, že osivela Lojzetova mati ter poslušala očitke moža in otrok. Spoznala je svojo krivdo in tožila: »Sedaj mi je žal!«

Ko se je Lojze vrnil iz poboljševalnice, je njegova mati že počivala v grobu. Dejal je svojim bratom, sestram in očetu: »Mama je tega kriva!«

Teško in počasi se je fant vživel v pravilno življenje. Ali je bilo tega vsega tega?

Ta primer ni edini. Ta Lojzek ima še mnogo bratov in sester; še mnogo staršev bo dejalo: »Sedaj mi je žal!«

Videla sem že mnogo primerov, ko otrok s svojimi zahtevami zmagal nad

starši. Mati je šla v bližnjo trgovino. Pelletna hčerka je hotela z njo, a mama ji ni dovolila. Otrok se je začel z glasnim jokom počasi pomikati za materjo. Ona je bila huda in je otroka podila nazaj. Otrok pa se je v glasnem joku vrغل na tla in pričel cepetati z nogami. Mati je pa rekla: »No, pa pojdi, sitnost, sitna!« V trgovini je hčerka gotovo izsilila še kaj sladkega.

Tudi tej in podobnim materam bo še nekoč žal. Toda takrat bo morda že prepozno. Manjše napake je laže odpravljati kot velike; boljše je učiti Janezka, kot se bosti z Janezom.

Starši morajo ljubiti svoje otroke, saj brez ljubezni ni tiste sončne lepe sreče v družini. Toda ljubezni sta dve: prava, resnična in globoka ljubezen staršev do otrok ter — slepa ljubezen. Posledice slepe ljubezni so pa velike. Na to naj starši pomislijo, dokler je še čas. Dokler je še čas, naj starši bdijo nad svojimi otroki. Ko je že prepozno, ne pomaga nič, čeprav stokrat rečeš: »Sedaj mi je žal!« Marica

Listnica uredništva

Viktor Kos, Vel. Kikinda: Če si pazljivo zasledoval vse članke v našem listu o komunalni dejavnosti mestne občine Trbovlje, tedaj si lahko opazil, da bomo letos nadaljevali s tlakovanjem glavne ceste od Volaja do Dimnika, na južni strani pa od Poklškove mesnice do mostu pri šoli na Vodah. — Pozdrave!

Vsem delovnim kolektivom želi mnogo uspeha

Karel Kmet
gostilna
Prebold

TRGOVSKO PODJETJE

»PRESKRBA« — TRBOVLJE

poslovalnicami: Delavski dom, Bevško, Trbovlje II (Kukemborg), Tercija (pri Razboršku) in pri Prelogarju ter komisijo (pri Delavskem domu)

Vsem svojim potrošnikom čestitamo za 1. maj in se priporočamo za nadaljnji obisk

Ne pozabite na veliko zrebanje 80 dobitkov v vrednosti

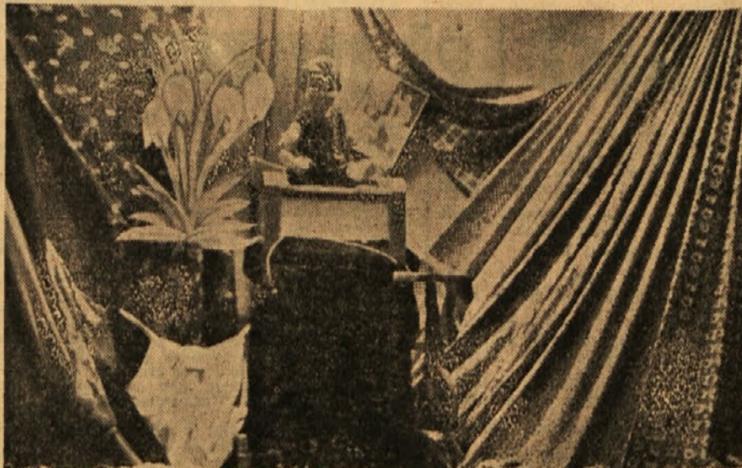
250.000

dinarjev

ki bo 10. maja ob 10. uri dopoldne na dvorišču Delavskega doma.

Kdor se hoče udeležiti tega zrebanja, ima še čas za nakup v vrednosti nad 500 din v naših poslovalnicah do 5. maja. Za 500 din postaneš lahko lastnik radio aparata, divana itd.

Prodajamo tudi na obroke raznovrstno pohištvo, postelje, divane, razno blago in podobno.

30. APRILA BOMO ODPRLI NA NOVO UREJENO

„Gostišče Delavski dom“

kjer boste dobro in solidno postreženi. Na svidenjel

Delovni kolektiv in uprava »Preskrba«, Trbovlje

Vsem delavskim kolektivom Zasavja pristočno čestita k delavskemu prazniku 1. maju ter se priporoča za obisk

Mirko Šribar
zakupnik rudniške restavracije
Trbovlje

Ob delavskem prazniku 1. maju

čestita

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE

ZAGORJE

vsem svojim volivcem k njihovim naporom za izgradnjo socializma. S skupnimi močmi bomo tudi v bodoče izvršili vse naloge.

Mestni občinski odbor

čestita vsem svojim
članom in po njih
ostalim k delavskemu
prazniku — 1. maju!

Socialistične zveze delovnih ljudi

V ZAGORJU

Naj živi 1. maj, praznik delovnega ljudstva vsega sveta!

Mestni občinski komite ZKS — Zagorje

izreka vsemu svojemu članstvu in preko njih vsemu prebivalstvu občine Zagorje čestitke ob delavskem prazniku — 1. maju.

BORBENI POZDRAV
VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA
1. MAJ

POSILJA

ZVEZA
BORCEV
NOV
ZAGORJE

GLAVNI ODBOR ZA FESTIVAL »SVOBOD« V ZAGORJU

čestita prebivalstvu Zasavja k prvemu maju ter vabi vse k obilni udeležbi festivala, ki bo od 17. do 24. maja t. l. v Zagorju. Zlasti opozarjamo na zaključno prireditev dne 24. maja, ki bo trajala cel dan. Ob tej priliki bo nastopilo 16 pevskih zborov in 7 godb na pihala. — Na svidenje!

Kmetijska zadruga — Izlake

POSLOVALNICE

IZLAKE, ZAGORJE, TOPLICE,
KOTREDEŽ, LOKE-KISOVEC

se priporoča cenjenim potrošnikom in jim čestita k delavskemu prazniku — 1. maju!

Okrajno gradbeno podjetje

Ljubljana-okolica

Domžale

Vsem delovnim kolektivom
Zasavja čestitamo
za delavski praznik
— 1. maj!

U P R A V A

KOMUNALNIH PODJETIJ

MESTNE OBČINE ZAGORJE

SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM OSTALIH KOLEKTIVOV ZA DELAVSKI PRAZNIK — 1. MAJ in se priporoča volivcem mestne občine Zagorje

MESTNI MAGAZIN ZAGORJE OB SAVI

Z VSEMI SVOJIMI POSLOVALNICAMI

čestita vsem potrošnikom ob delavskem prazniku — 1. maju!

V naših poslovalnicah boste dobili vse, kar potrebujete. Zato ne pozabite oglasiti se v poslovalnicah Mestnega magazina v Zagorju, kjer dobite vse, kar želite.

NA SVIDENJE!

Vsem delovnim ljudem občine
Zagorje čestita k 1. maju

DELOVNI KOLEKTIV

Krojaško
šivilske
delavnice

v Zagorju

Priporočamo se za naročila, ki jih
izvršujemo poceni in solidno!

ZA 1. MAJ, DELAVSKI PRAZNIK, ŽELIMO VSEM KOLEKTIVOM KAKOR TUDI CENJENIM ODJEMALCEM PRIJETNO PRAZNOVANJE TER OBILO USPEHOV V NADALJNJEM DELU V PRID SOCIALISTIČNE SKUPNOSTI NARODOV JUGOSLAVIJE!

DELOVNI KOLEKTIV

Tehnometal • Celje

Mestna
klavnicarja
Zagorje

čestita vsem potrošnikom k 1. maju. Obiščite naše poslovalnice, kjer dobite vedno sveže meso in razne mesne izdelke!

DELOVNI KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA

Umetnina

LJUBLJANA

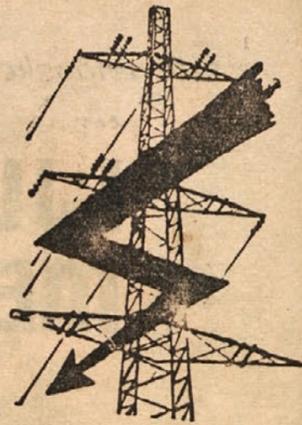
ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE K DELAVSKEMU PRAZNIKU

1.
maj

Proizvajamo električno energijo
za industrijo, vas in mesto

Delovni kolektiv in uprava

Elektrarne

Trbovlje

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE K DELAVSKEMU PRAZNIKU 1. MAJU!

|||||
**Mestno
kleparstvo
Trbovlje**

IZVRŠUJE

VSA KLEPARSKA DELA,
KAKOR TUDI KLJUČAV-
NIČARSKA POPRAVILA.
CENE USLUGAM
SMO ZNATNO ZNIŽALI
PRIPOROČATA SE
KOLEKTIV IN UPRAVA

Naj živi delavski praznik
1. maj in IV. kongres OF
Slovenije, ki se je preime-
novala v SOCIALISTIČNO
ZVEZO DELOVNIH LJUDI!

**Ob
delavskem prazniku 1. maju
in kongresu OF Slovenije**

*pošiljamo delovnim ljudem
in vsem svojim odjemalcem
borbene pozdrave z zago-
tovilom, da bomo tudi v
bodoče napeli vse sile za
napredek in procvit naše
kemične industrije*

Kolektiv in uprava

Tovarne kemičnih izdelkov Hrastnik

Naj živi 1. maj

**Slikarstvo
in
pleskarstvo
mestne
občine
Trbovlje**

IZVRŠUJE

VSA SLIKARSKA, PLESKAR-
SKA IN ČRKOSLIKARSKA
DELA.

PRAV TAKO TUDI
IMITACIJE VSEH VRST
LESA IN V TO STROKO
SPADAJOČA DELA.
CENE USLUGAM SMO
ZNATNO ZNIŽALI.
VSEM SVOJIM ODJEMALCEM
IN PRIJATELJEM
ČESTITA K DELAVSKEMU
PRAZNIKU 1. MAJU!

Celoten kolektiv pa z delom
pozdravlja IV. kongres OF
Slovenije!

Kolektiv in uprava

Trgovskega in gostinskega podjetja v Hrastniku

POZDRAVLJAJO KONGRES OF SLOVENIJE IN POŠILJAJO
ČESTITKE VSEM SVOJIM ODJEMALCEM K DELAVSKEMU
PRAZNIKU —

1. MAJU

NE POZABITE OBISKATI V TEH DNEH NAŠIH TRGOVSKIH PO-
SLOVALNIC IN SI OGLEDATI NAŠIH SPOMLADANSKIH NOVOSTI;
ZA VSAKEGA NEKAJ VAM PRESKRBI NAŠE TRGOVSKO PODJETJE.
DOBRO KAPLJICO PA SI LAHKO PRESKRBITI ZA 1. MAJ V NAŠIH
GOSTIŠČIH, KJER JE VSAK DOBRO POSTREŽEN

Uprava Počitniškega doma in termalnega kopališča

Izlake pri Zagorju

čestita vsem gostom in ostalim k delavskemu prazniku — 1. maju!

Obiščite nas v Sindikalnem počitniškem domu in prav zadovoljni boste. V naši gostilni dobite vse potrebno za prehrano. Nudimo vam kvalitetne pijače. Pridite in ne bo vam žal!

Zveze z vlaki ugodne — Avtobusna zveza

Kmetijska zadruga Zagorje

nudi svojim potrošnikom razne vrste blaga, tekstilij, železnino, umetna gnojila in razni gradbeni material po zmernih cenah

Vsem našim odjemalcem čestitamo za letošnji 1. maj!

Slikarstvo in pleskarstvo Zagorje

VSEM NAŠIM NAROČNIKOM
ČESTITAMO K DELAVSKEMU
PRAZNIKU — 1. MAJU
IN SE PRIPOROČAMO
ZA NAROČILA

Industrija gradbenega materiala v Zagorju

ČESTITA VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN OSTALIM
K DELAVSKEMU PRAZNIKU — 1. MAJU!

NAŠE IZDELKE VAM NUDIMO PO NAJNIŽJIH CENAH

NAJ ŽIVI DELAVSKI
PRAZNIK — 1. MAJ!

Za naročila, ki jih izvršuje
točno in poceni, se priporoča

Ključavničarska delavnica LO MO Zagorje

Delovni kolektiv

Čevljarske delavnice V ZAGORJU

S POSLOVALNICAMI
V ZAGORJU-TOPLICAH
IN V LOKAH-KISOVCU
IN V IZLAKAH

čestitajo za delavski praznik
1. maj!

Izdelujemo vse vrste obutve
po želji odjemalcev in po niz-
kih cenah. Izvršujemo tudi vsa
potrebna popravila

Strojno mizarstvo

DRŽAVNI OBRтни MOJSTER

Maks Skrinjar - Zagorje

ČESTITA VSEM ODJEMALCEM K 1. MAJU!

IZDELUJEMO VSO NOTRANJO OPRAVO ZA STANOVANJA
IN POSLOVNE PROSTORE V NAJPOPOLNEJŠI IZVEDBI
PO ŽELJI NAROČNIKOV IN PO NAJNIŽJIH CENAH

Lesno predelovalno podjetje — Zagorje

NUDI VSE VRSTE POHIŠTVA IN STAVBNE OPREME
PO NAJNIŽJIH CENAH

**Čestitamo vsem odjemalcem
k prazniku, 1. maju**

VSEM CENJENIM GOSTOM ČESTITA K DELAVSKEMU
PRAZNIKU — 1. MAJU

Uprava delavsko-uslužbenske restavracije rudnika Zagorje ob Savi

NUDIMO VAM KVALITETNE PIJAČE IN JEDILA. PRIDITE
IN PREPRIČAJTE SE SAMI. ZADOLJNI BOSTE ODHAJALI
DOMOV

VSEM OBISKOVALCEM
NAŠEGA KINA POŠILJA
ČESTITKE ZA 1. MAJ

Uprava kina TRIGLAV Zagorje

Elektrodelavnica LO MO Zagorje

IZVRŠUJE VSE ELEKTRIČNE INSTALACIJE
IN POPRAVILA ELEKTRIČNIH NAPRAV TER
PREVIJANJE MOTORJEV PO ZMERNIH CENAH

Podjetje keramičnih izdelkov

vam nudi
kvalitetne keramične ploščice
po najnižjih konkurenčnih
cenah

KERAMIKA

v Izlakah pri Zagorju

Delovni kolektiv in uprava
pošiljata borbeni pozdrav
osemu delovnemu ljudstvu
okraja za letošnji 1. maj!

Delovni kolektiv Gostinstva, Zagorje

ČESTITA VSEM SVOJIM GOSTOM IN ODJEMALCEM K PRAZNIKU DELOVNEGA LJUDSTVA IN SE
PRIPOROČA ZA OBISK V SVOJIH OBRATIH:

hotel KUM, gostilne: KRIZISCE, RUDAR, APNENICE,
PRI KMETU, PLANINA, KOLODVOR, KOTREDEŽ,
PRI PETRU na Lokah, NA LOKAH, PRI KNAPU
v Kisovcu, NA OBERZIII na Izlakah, POD KLAN-
CEM v Orehovici, RAVENSKA VAS

PRI NAS BOSTE DOBRO POSTREŽENI
S PRVOVRSTNIMI PIJAČAMI IN JEDILI
NA SVIDENJE!

Upravni odbor sindikalne podružnice rudarjev - Trbovlje

POŠILJA ZA DELAVSKI PRAZNIK 1. MAJ VSEM
RUDARJEM IN OSTALIM KOLEKTIVOM BORBENE
RUDARSKE POZDRAVE — SREČNO!

NA SVIDENJE 1. MAJA NA PARTIZANSKEM VRHU,
KJER BO PRAV PRIJETNO IN VESELO ● POLNA
CELODNEVNA OSKRBA, PRENOČIŠČA, RADIO
IN OSTALE UDOBNOSTI

Delovni kolektiv in uprava

STEKLARNE HRASTNIK

POŠILJATA ZA LETOŠNJI PRVI MAJ
BORBENE POZDRAVE VSEM DELOV-
NIM LJUDEM IN PREKO NJIH VSEM,
KI SE BORIJO ZA MIR IN RAZCVIT
SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

*Mnogo borbenih pozdravov vsem delovnim ljudem Socialistične Jugoslavije
želi vsem svojim odjemalcem za letošnji prvi maj*

KOLEKTIV PODJETJA

CHEMO-IMPORT-EKSPORT

TEHNIČNA TRGOVINA S KEMIKALIJAMI, BARVAMI, LAKI, RAZSTRELIVOM IN PLINI

LJUBLJANA — TITOVA CESTA 50

**UPRAVNI
ODBOR**

ČESTITA RUDARJEM
SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE
IN VSEM DELOVNIM KOLEK-
TIVOM TER ODJEMALCEM
PREMOGA K PRAZNIKU
1. MAJU

RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA Trbovlje-Hrastnik

*Na živi braznik delavcev vsega sveta
prvi maj*

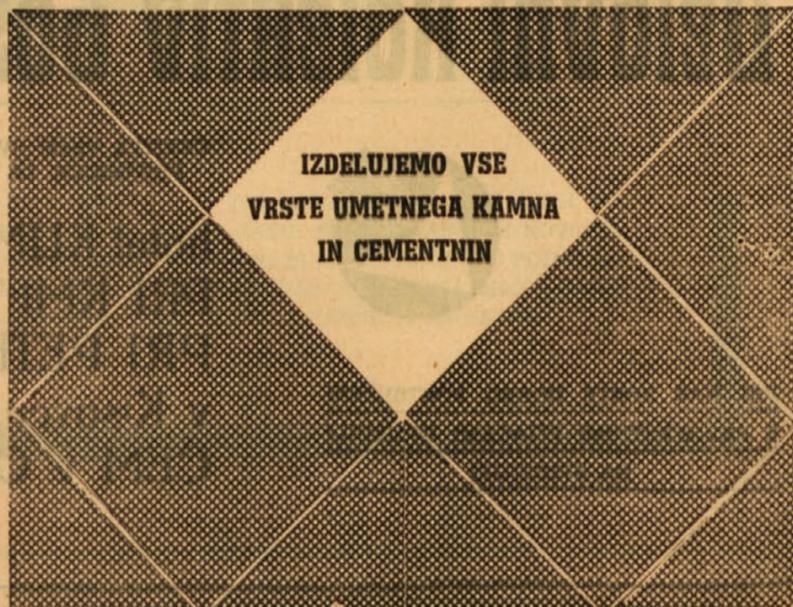
MESTNO PODJETJE

CEMENTNINE

LJUBLJANA, VODOVODNA CESTA

TELEFON 20-735

čestita vsem delovnim kolektivom
za delavski praznik 1. maj

GRADITELJ CELJE

Splošno
gradbeno
podjetje

ZELI DELOVNIM KOLEKTIVOM, DOBAVITELJEM IN
ODJEMALCEM SE MNOGO NADALJNJIH USPEHOV
PRI GRADITVI SOCIALIZMA TER JIM ČESTITA K
DELAVSKEMU PRAZNIKU - 1. MAJU

VSEM SVOJIM ODJEMALCEM SE PRIPOROČA IN JIM ČESTITA
K DELAVSKEMU PRAZNIKU - 1. MAJU

Novo mesto
Kardelieva ulica št. 1

Delovni kolektiv
in uprava

CEMENTARNE V TRBOVLJAH

ČESTITATA DELOVNIM KOLEKTIVOM V
SLOVENJI IN PREKO NJIH VSEM TISTIM,
KI SE POSLUŽUJEJO NAŠIH IZDELKOV,
K DELAVSKEMU PRAZNIKU

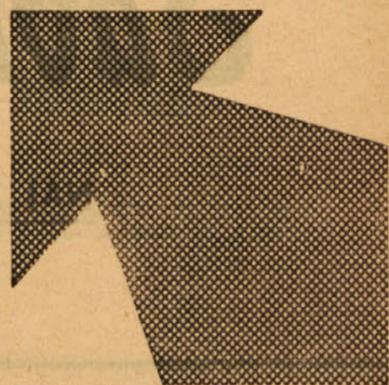
1. MAJU

TUDI V BODOČE SE BO KOLEKTIV TRBOVELJSKE CEMEN-
TARNE TRUDIL IN SKRBEL ZA DOBRO KVALITETO CEMENTA,
KI JE POVSOD POZNAN, TAKO DA BODO VSI ZADOVOLJNI,
KI UPORABLJAJO SVETOVNO ZNANI

TRBOVELJSKI PORTLAND CEMENT

**Naj živi
1. maj.**

praznik delovnega ljudstva vsega sveta!

Delovni
kolektiv**Trgovskega podjetja OZZ Celje-okolica**čestita vsem svojim sodelavcem k prazniku delovnega ljudstva,
1. maju in jim želi obilo uspeha pri nadaljnjem deluISTOČASNO SPOROČA, DA OPRAVLJA NAKUP IN PRODAJO GRADBENEGA
MATERIALA, POLJSKIH PRIDELKOV, SADJA IN ZELENJAVE, VSEH VRST
LESA TER KLAVNE ŽIVINE IN MESNIH IZDELKOV

TRGOVSKO PODJETJE OZZ CELJE-OKOLICA — Celje, poštni predal 83

RUDNIK**BARITA**V ŠKOFLJICAH
Z OBRATI PLESE — LITIJAčestita k delavskemu prazniku —
1. maju — vsemu delovnemu
ljudstvu socialistične Jugoslavije!

Uprava

**Mestnega gostinstva
Trbovlje**

in sindikalna podružnica

čestitata vsem gostom ob delavskem prazniku

PRVEM MAJU!Letošnji 1. maj bomo praznovali ob dobri kapljici, ki
jo dobite v vseh mestnih gostilnah. — Na svidenje!

KOLEKTIV IN UPRAVA

delavsko-uslužbenske

RESTAVRACIJE

STROJNE TOVARNE »MIHA MARINK«

(PRI ZAVRASKU)

pošiljata vsem svojim gostom za letošnji
1. maj borbene pozdrave in čestitke!Vsem gostom nudimo vedno odlične alkoholne pijače
ter topla in mrzla jedila po najnižjih cenah!**Pridite in zadovoljni boste odhajali!**

MESTNO PODJETJE

»Meso«**V TRBOVLJAH**čestita vsem delovnim ljudem in svojim odje-
malcem k prazniku delovnega ljudstva, 1. maju!V NASIH POSLOVALNICAH VAM NUDIMO SVEŽE MESO VSEH VRST IN
RAZLIČNE MESNE IZDELKE ODLIČNE KVALITETE PO NIZKIH CENAH

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU, POSEBNO PA SVOJIM CENJENIM

STRANKAM ČESTITA ZA DELAVSKI PRAZNIK, PRVI MAJ

Savinjski magazin - Žalec

NAJ ŽIVI 1. MAJ, PRAZNIK DELOVNEGA LJUDSTVA VSEGA SVETA!

HMEZAD

Zadružno trgovsko-izvozno podjetje za hmelj

ŽALEC

Čestita vsemu delovnemu ljudstvu
socialistične Jugoslavije k delavskemu
prazniku - 1. maju!

Delovni kolektiv

**Mestnega
podjetja**

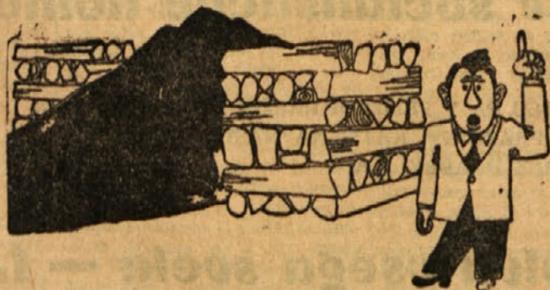
KURIVO

MARIBOR

Cankarjeva ul. 25

PREMOG VSEH SORTACIJ,
TRDA IN MEHKA DRVA TER
ŽAMANJE

**Najnižje cene!
Solidna
postrežba!**

ČESTITA K 1. MAJU VSEM
SVOJIM ODJEMALCEM IN DO-
BAVITELJEM, PREDVSEM PA
KOLEKTIVU CEMENTARNE —
INDUSTRIJI GRADB. MATERI-
ALA, RUDNIKU TRBOVLJE IN
ZAGORJE!

Stalno na zalogi:

CEMENT, CEMENTNI IZDELKI,
APNO, ZIDNA IN STREŠNA
OPEKA, IZOLITNE PLOŠČE
VSEH DIMENZIJ, TRSTIKA,
SALONITNI IZDELKI, KATRAN-
SKI PROIZVODI, BITUMENSKI
IZDELKI, STREŠNA LEPENKA,
CESTNA TER IZOLACIJSKA
EMULZIJA ITD. TER VES OSTA-
LI NEKOVINSKI GRADBENI
MATERIAL

MARIBORSKE OPEKARNE

Maribor

obrati: Košaki, Pragersko, Rače in Ptuj

ČESTITAMO VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU
ZA 1. MAJI

NUDIMO ZIDAKE, VOTLAKE, POROLITE, TLA-
KOVCE, STREŠNIKE IN DRUGE OPEČNE IZ-
DELKE PO NAJNIZJIH DNEVNIH CENAH!

Naj živi 1. maj

praznik delovnega ljudstva vsega sveta!

Mariborska tekstilna tovarna Maribor

PREDILNICE, TKALNICE,
BARVARNE, TISKARNA,
APRETURE

Proizvaja:

bombažno prejo, sukance za šivanje in vezenje, hlačvino, klote, bombažne in umetno-svilene podloge, flanele, popeline, cefirje, kretone, tiskanine iz bombaža in stanične volne ter tkanine v imitaciji shantunga.

Vse naše tkanine iz stanične volne kakor tudi shantung so apretirane proti mečkanju in so opremljene s posebnimi zaščitnimi znaki, ki jamčijo za trpežnost apreture tudi po večkratnem pranju.

Izvaža:

sukance za šivanje, hlačvino, klote, svilene serže, popeline, cefirje, kretone ter tiskanine za moško perilo in ženske obleke.

Uvaža:

barve, kemikalije, utenzilije itd.

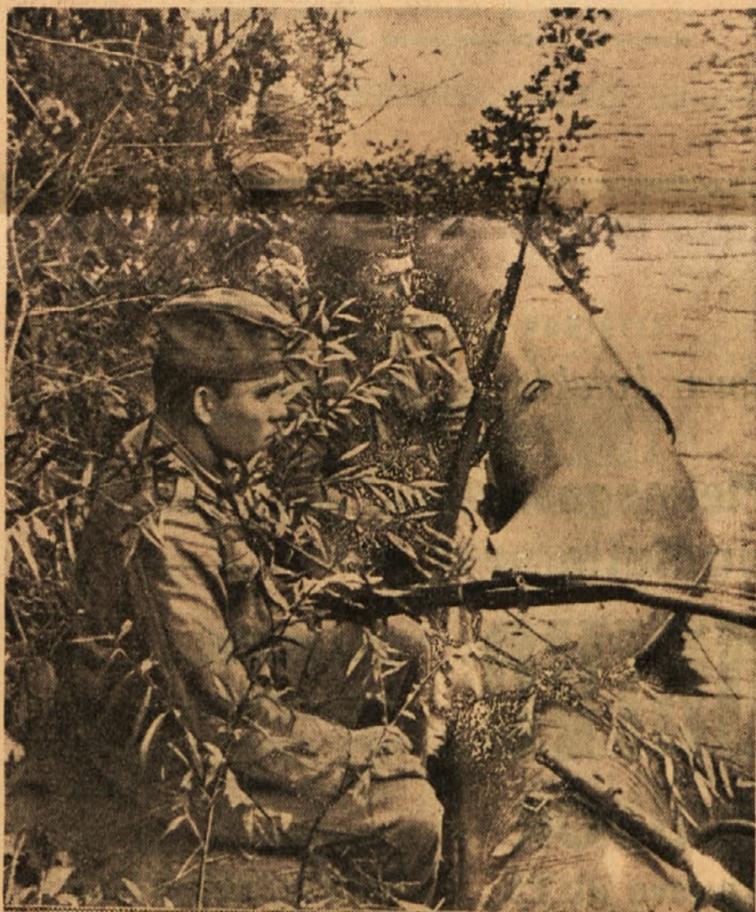
Vsi naši izdelki so znani po izredno dobri kvaliteti in nizkih cenah.

Mariborska tekstilna tovarna Maribor

POŠTNI PREDAL 9 — BRZOJAVNI NASLOV: TEKSTILTVOR, MARIBOR
TELEFON INTERURBAN: 24-32, 24-15, 26-33, 28-06 — BANČNI RAČUN:
NB MARIBOR ŠT. 6403-T-12

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR TRBOVLJE

*Želi vsemu delovnemu ljudstvu okraja Trbovlje za delavski praznik
1. maj novih delovnih zmag pri nadaljnji graditvi socializma*

27. aprila 1941 je bila ustanovljena OF slovenskega naroda. Vsi pošteni delovni ljudje so se postavili v bran okupatoriju. Častno smo izvojevali težko borbo proti fašizmu. Svobodno praznujemo danes naše praznike in tudi letošnji 1. maj, z delom in uspehi pri graditvi naše socialistične domovine

NOVE TOVARNE, ŠE VEČ PREMOGA, PO KONČANEM DELU PA V PRIJETNI DRUŽBI V PROSTI
NARAVI. BREZ SKRBI PRAZNUJEMO NAŠE DELAVSKE PRAZNIKE, KAJTI NA NAŠIH MEJAH
NAS ZVESTO ČUVAJO BORCI NAŠE HRABRE JLA.

Naj živi praznik delovnega ljudstva vsega sveta — 1. maj